

RISEBA

Biznesa, mākslas un tehnoloģiju
AUGSTSKOLA

Biznesa un ekonomikas fakultātes
Akadēmiskās bakalaura studiju programmas
„Biznesa psiholoģija”

STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS

par 2017./2018. studiju gadu

Programmas direktore

A.Hofmane

Biznesa un ekonomikas fakultātes dekāna p.i

L.Rutka

Rīgā, 2018

Satura rādītājs

III Studiju programmas “Biznesa psiholoģija” raksturojums.....	3
K9. Studiju programmas nosaukuma, iegūstamā grāda, mērķu un uzdevumu, uzņemšanas nosacījumu savstarpējā atbilstība.....	3
1. Studiju programmas „Biznesa psiholoģija” parametri.....	3
2. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā un to analīze.....	6
3. Studiju programmas „Biznesa psiholoģija” parametru sasaiste.....	8
K10. Studiju saturs.....	11
1. Studiju kursu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums.....	14
2. Studiju kursu savstarpējās sasaistes un atbilstības studiju programmas mērķim un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums.....	16
3. Studiju īstenošanas metožu (tajā skaitā vērtēšanas) atbilstības studiju kursu rezultātu un izvirzītā studiju programmas mērķa sasniegšanai novērtējums, iekļaujot informāciju, kā tiek ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi.....	16
4. Studējošo prakses sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem novērtējums.....	19
5. Studējošo noslēgumu darbu tēmu analīze un novērtējums.....	19
6. Studējošo aptauju rezultātu analīze.....	24
7. Absolventu un darba devēju aptauju rezultātu analīze.....	28
8. Studiju programmas atbilstības valsts standartiem augstākajā izglītības valsts standartiem augstākajā izglītībā un profesiju standartam (ja piemērojams) novērtējums.....	30
K11. Studiju programmas resursi un nodrošinājums.....	33
1. Studiju programmas “Biznesa psiholoģija” īstenošanā iesaistīto mācībspēku kvalifikācijas atbilstības studiju programmai novērtējums.....	34
K12. Studiju programmas absolventu nodarbinātības perspektīvas.....	35
1. Studiju programmas absolventu nodarbinātības vērtējums.....	35
2. Studiju programmas absolventu nodarbinātības perspektīvas.....	36

III Studiju programmas “Biznesa psiholoģija” raksturojums

K9. Studiju programmas nosaukuma, iegūstamā grāda, mērķu un uzdevumu, uzņemšanas nosacījumu savstarpējā atbilstība

1. Studiju programmas „Biznesa psiholoģija” parametri

1. tabula

Studiju programmas „Biznesa psiholoģija” parametri

Studiju programmas nosaukums	Biznesa psiholoģija	
Studiju programmas nosaukums angļu valodā	Business psychology	
Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju	43345	
Studiju programmas veids un līmenis	Akadēmiskā bakalaura studiju programma	
Iegūstamais kvalifikācijas līmenis (EKI)	6. līmenis	
Profesijas kods profesiju klasifikatorā	Nav paredzēts piešķirt	
Studiju programmas apjoms (KP)	120 KP	
Īstenošanas forma, veids, ilgums un īstenošanas valoda		
pilna laika klātie	3 gadi	Latviešu un krievu
nepilna laika klātie	3 gadi un 6 mēneši	Latviešu un krievu
nepilna laika neklātie (tālmācība)	3 gadi un 6 mēneši	Latviešu un krievu
Īstenošanas vieta	Rīga, Meža iela 3	
Studiju programmas direktors	Anete Hofmane, Mg.psych.	
Uzņemšanas prasības	<p>Iepriekšējā izglītība: ir iegūta vidējā vai vidējā profesionālā izglītība; vidusskolas atestāta sekmju izrakstā definētajos mācību priekšmetos (t.i. angļu valoda, latviešu valoda un literatūra, informātika, matemātika (algebra un ģeometrija, biznesa ekonomiskie pamati) nav zemāka vērtējuma par 4 ballēm; ir nokārtoti centralizētie eksāmeni latviešu valodā un angļu valodā. Centralizēto eksāmenu sertifikāti nav nepieciešami sekojošām personām:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kuras ieguvušas vidējo izglītību līdz 2004.gadam; • kuras ieguvušas izglītību ārvalstīs, ievērojot 1994.gada 21.jūnija Konvenciju, kas nosaka Eiropas skolu statūtus; • personām ar īpašām vajadzībām, 	

	iesniedzot apstiprinošu dokumentu par atbrīvošanu no CE kārtības, pamatojoties uz MK Noteikumiem nr. 112 no 11.03.2003., Kārtība, kādā izglītojamie atbrīvojami no noteiktajiem valsts pārbaudījumiem.	
Studiju turpināšanas iespējas	Studijas maģistra programmā tajā pašā vai radniecīgā zinātņu nozarē vai apakšnozarē	
Studiju programmas mērķis	Studiju programmas mērķis ir nodrošināt Latvijas un Eiropas augstākās izglītības prasībām atbilstošas akadēmiskās studijas, sasniegt studiju rezultātus uzņēmējdarbības, ekonomikas, vadības un psiholoģijas nozarē, attiecīgi sagatavojot speciālistus biznesa psiholoģijā gan privātā, gan publiskā sektora organizācijās un uzņēmumos darbam ar personālu, pētniecību, vadībā, izglītošanā un attīstībā.	
Studiju programmas uzdevumi	<p>1) izglītēt uzņēmējdarbības organizācijas un vadības speciālistus ar zināšanām organizāciju psiholoģijā, kuri ir konkurētspējīgi kā Latvijas, tā arī starptautiskajā darba tirgū un kuri spēj veidot savas komerciālās struktūras Eiropas integrācijas un starptautiskās kooperācijas apstākļos;</p> <p>2) nodrošināt konkurētspējīgu speciālistu sagatavošanu, atbilstoši Latvijas un Eiropas valstu izglītības prasībām, tādējādi radot labas iespējas jaunradei, pētnieciskajam darbam nozarē;</p> <p>3) veicināt biznesa izglītības attīstību Latvijā, pilnveidot Latvijas sociālekonomisko attīstību.</p>	
Sasniedzamie studiju rezultāti	Zināšanu līmenis	<p>1) Pārzina psiholoģijas principus atbilstoši darba tirgus tendencēm: organizāciju, vadības un biznesa psiholoģijas mūsdienu attīstības tendences.</p> <p>2) Izprot vadības, uzņēmējdarbības un ekonomikas savstarpējās likumsakarības, tiesisko pamatojumu, uzņēmumu</p>

		veidošanu, finanšu uzskaiti un analīzi un cilvēkresursu vadību.
	Prasmju līmenis	<p>1) Spēj risināt problēmas, saistītas ar personālu, izmantojot uzņēmējdarbības, vadības, ekonomikas un psiholoģijas teorētiskās un praktiskās zināšanas un prasmes uzņēmuma un tā struktūrvienību efektīvā vadīšanā, sadarbojoties ar dažādu līmeņu darbiniekiem un vadītājiem.</p> <p>2) Spēj parādīt zinātnisku pieeju aktuālo psiholoģijā, uzņēmējdarbībā, vadībā un ekonomikā praktisku jautājumu risināšanā, patstāvīgi apgūstot jaunas zināšanas un nodrošinot organizācijas efektīvu darbību mainīgos sociālekonomiskos apstākļos.</p> <p>3) Spēj uzņemties atbildību un organizēt komandas darbu multikulturālā vidē, organizējot darbu ar personālu atbilstoši noteiktiem mērķiem īpašnieku, darbinieku un sabiedrības interesēs.</p>
	Kompetenču līmenis	<p>1) Spēj lietot informācijas tehnoloģijas zinātniskās darbības veikšanai un kritiskai informācijas izvērtēšanai, patstāvīgi pieņemot lēmumus un risinot aktuālos ekonomikas, uzņēmējdarbības, vadības un psiholoģijas jautājumus, uzņemoties atbildību par lēmumu pieņemšanu, tādejādi sniedzot ilgtermiņa ieguldījumu sociālajās zinātnēs.</p> <p>2) Spēj plānot izaugsmi un vadīt uz attīstību vērstus</p>

		procesus gan individuāli, gan grupā, sadarbojoties ar nozares speciālistiem organizācijas attīstībai un konkurētspējai.
Studiju programmas noslēgumā paredzētais noslēguma pārbaudījums	Bakalaura darbs	

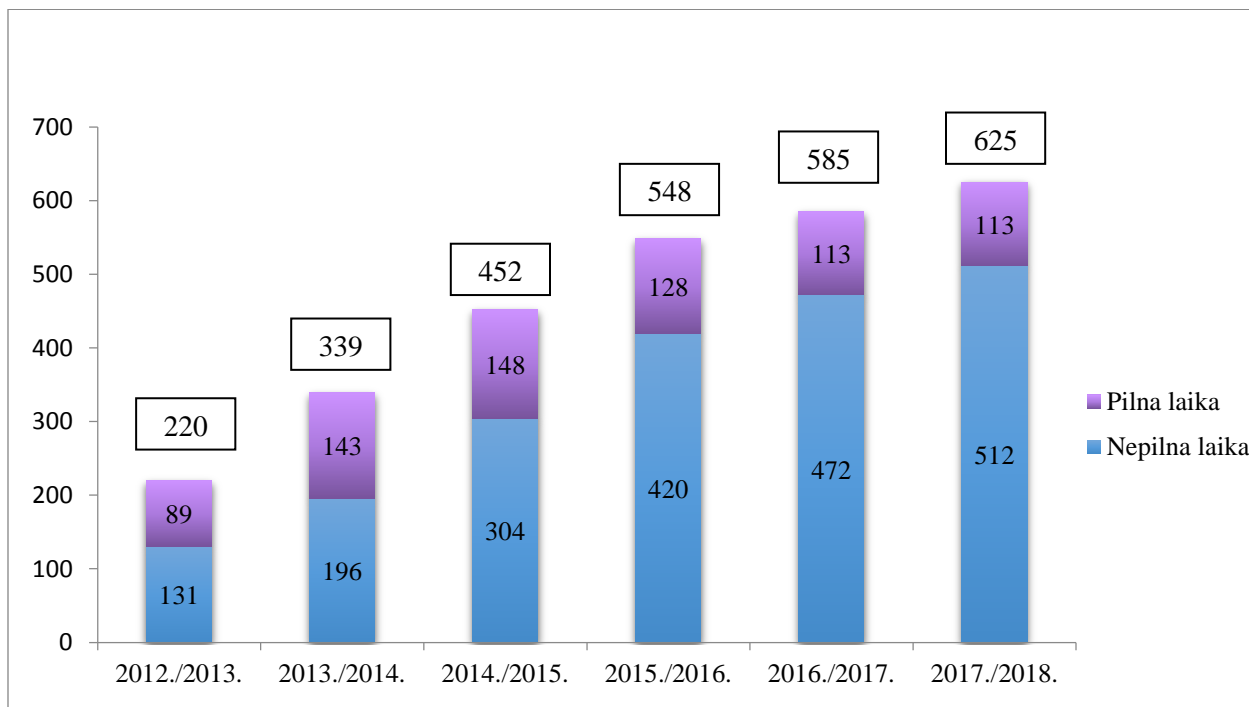
Reģistrējoties studijām krievu valodā, reflektantiem no ārvalstīm papildus minētajām prasībām, jākārt RISEBA sagatavots tests krievu valodā.

Uzsākot studiju procesu, pēc imatrikulēšanas studentiem tiek piedāvātas ievadlekcijas, kurās studējošie tiek iepazīstināti ar augstskolu, tās iekšējiem normatīviem, organizāciju, materiāli tehnisko bāzi un studiju procesu. Šajās ievadlekcijās notiek iepazīšanās ar studentiem un viņu interešu loku, tiek veicināta arī savstarpējā sadarbība un attīstītas komandas prasmes.

2. Statistikas dati par studējošajiem studiju programmā un to analīze

Bakalaura studiju programma „Biznesa psiholoģija” 2017./2018.studiju gadā tika īstenota gan latviešu, gan krievu valodā pilna laika klātienes (dienas), nepilna laika klātienes (vakara) un nepilna laika neklātienes (tālmācības) formā.

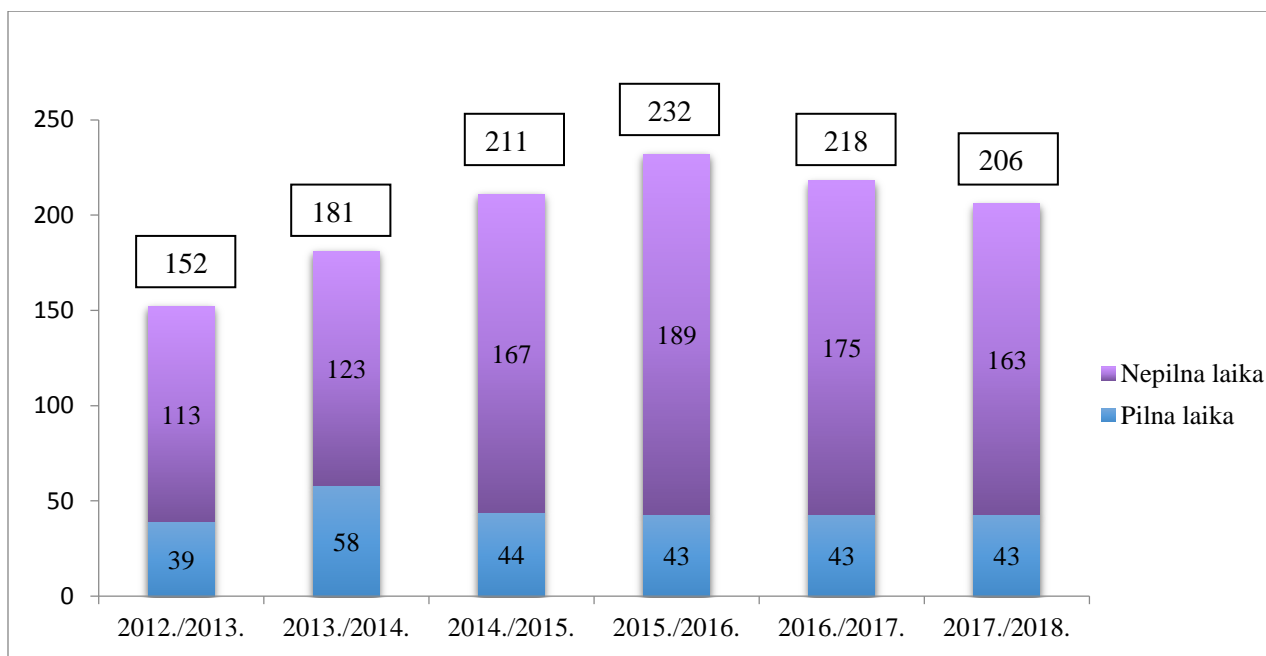
Studējošo skaita dinamika

*1.attēls. Studējošo skaita dinamika bakalaura studiju programmā „Biznesa psiholoģija”
(CSP dati)*

2017./2018. studiju gadā kopējais studējošo skaits programmā „**Biznesa psiholoģija**” bija 625 studenti, kas ir par 7% vairāk nekā 2016./2017. st.gadā, kad kopējais studējošo skaits programmā bija 585 (1. attēls). Kopējo studējošo skaitu 2017./2018.studiju gadā veidoja 512 (jeb 82%) nepilna laika un 113 (jeb 18%) pilna laika studenti. Pilna laika klātienē studējošo skaits ir palicis nemainīgs, taču ir palielinājies neklātienē studējoši skaits, kas, atbilst mūsdienu tendencēm studēt attālināti un iespēju apvienot darbu un studijas vakara nodaļā.

Uzņemto studējošo skaita dinamika (pa kursiem un studiju gadiem)

*2.attēls. Imatrikulēto studējošo skaita dinamika studiju programmā „Biznesa psiholoģija”
(CSP dati)*

2017./2018. studiju gadā tika imatrikulēti 206 studējošie, no tiem 43 (21%) tika imatrikulēti pilna laika studijās un 163 (79%) - nepilna laika studijās (2.attēls). 2017./2018. studiju gadā tika uzņemti par 12 studējošajiem mazāk nekā iepriekšējā studiju gadā un kopumā imatrikulēto studējošo skaits samazinās tieši neklātienē. Pasaulē

arvien straujāk attīstās iespēja studēt attālināti, kā arī pašiem kombinēt studiju kursus tādēļ, iespējams, potenciālie studējošie izvēlas citas studiju programmas, vai studiju kursus, lai veicinātu savu attīstību. Tādēļ ir jāpilnveido studiju kursu kvalitāte tālmācībā un vakara studiju nodaļā, lietojot mūsdienīgas studiju metodes un iesaistot digitālās tehnoloģijas.

Absolventu skaita dinamika

2017./2018. studiju gadā sociālo zinātņu bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā tika piešķirts 90 absolventiem, no tiem 24 pilna laika un 66 nepilna laika studējošiem.

Studējošo skaita sadalījums pa finansējuma avotiem

Studijas notiek par privāto finansējumu, ir pieejamas divas bezmaksas studiju vietas pilna laika dienas studiju nodaļā (viena vieta ir latviešu valodas grupā un viena ir krievu valodas grupā), ir pieejamas arī sadarbības partneru, sasniegumu un radnieku atlaižu iespējas studiju maksai.

3. Studiju programmas „Biznesa psiholoģija” parametru sasaiste

Studiju programma Biznesa psiholoģija ir starpnozare, kas ietver sevī psiholoģiju, uzņēmējdarbību, vadībzinības un ekonomiku. Neskatoties uz faktu, ka šī ir akadēmiska studiju programma, tās izstrāde un realizēšana balstās uz Uzņēmumu un iestāžu vadītāja profesijas standartā noteikto (profesijas kods: PS 0070) kā arī atbilstoši LR Izglītības likumam, Augstskolu likumam, Studiju programmas licencēšanas un akreditēšanas noteikumiem, MK noteikumiem par valsts akadēmiskās izglītības standartu, Latvijas Izglītības klasifikācijā noteiktajam un Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūras 6.līmeņa zināšanu, prasmju un kompetences aprakstam un citiem normatīviem.

Studiju programma ir veidota, balstoties arī uz aktuālo pieprasījumu darba tirgū pēc darba spēka ar augstāko izglītību, kuri spēj strādāt organizācijās, vadīt struktūrvienības vai dibināt un vadīt paši savus uzņēmumus. Tādēļ studiju programma ir pieprasīta, jo tās saturs izstrādāts, lai izglītotu speciālistus, kuri pārzinātu gan uzņēmējdarbības ekonomiskos principus (piem., ekonomiku, grāmatvedību, finanšu

vadību), gan arī uzņēmējdarbības vadības un pārvaldības principus (piem., uzņēmējdarbība un tās tiesisko regulējumu, vadībzinības, mārketinga, inovāciju menedžments u.c.), gan arī izprastu savus un citu cilvēku rīcības motīvus, personību, pārvaldīt savas emocijas un uzvedību veiksmīgai sadarbībai, tādejādi spētu sadarboties komandā, ikdienā komunicēt ar klientiem un patērētājiem (piem., vispārīgā psiholoģija, sociālā psiholoģija, stresa un izdegšanas menedžments, patērētāju uzvedība, konfliktu vadīšana un mediācija organizācijā u.c.).

Studiju programmas saturs ir mērķtiecīgi izstrādāts tā, lai absolventi spētu veidot karjeru personāla vadībā, apmācībā un attīstībā, mārketinga un pārdošanas pozīcijās. Viņi veido karjeru konsultāciju firmās, finanšu iestādēs, mārketinga pētījumu uzņēmumos, valsts pārvaldē, ar pakalpojumu sniegšanu saistītos uzņēmumos, ražošanas atbalstā un citur. Studiju programmas absolventi var uzņemties daudzveidīgas lomas dažādās nozarēs.

2.tabula

Studiju programmas “Biznesa psiholoģija” parametru sasaiste

Studiju programmas nosaukums	Biznesa psiholoģija
Iegūstamais grāds	Sociālo zinātņu bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā
Studiju programmas produkts- iegūstamā kvalifikācija	Nav paredzēts piešķirt
Studiju programmas mērķis	Studiju programmas mērķis ir nodrošināt Latvijas un Eiropas augstākās izglītības prasībām atbilstošas akadēmiskās studijas, sasniegt studiju rezultātus uzņēmējdarbības, ekonomikas, vadības un psiholoģijas nozarē, attiecīgi sagatavojot speciālistus biznesa psiholoģijā gan privātā, gan publiskā sektora organizācijās un uzņēmumos darbam ar personālu, pētniecību, vadībā, izglītošanā un attīstībā.
Uzdevumi	<ol style="list-style-type: none"> 1) izglītot uzņēmējdarbības organizācijas un vadības speciālistus ar zināšanām organizāciju psiholoģijā, kuri ir konkurētspējīgi kā Latvijas, tā arī starptautiskajā darba tirgū un kuri spēj veidot savas komerciālās struktūras Eiropas integrācijas un starptautiskās kooperācijas apstākļos; 2) nodrošināt konkurētspējīgu speciālistu sagatavošanu, atbilstoši Latvijas un Eiropas valstu izglītības prasībām, tādejādi radot labas iespējas jaunradei, pētnieciskajam darbam nozarē; 3) veicināt biznesa izglītības attīstību Latvijā, pilnveidojot Latvijas sociālekonomisko attīstību.
Uzņemšanas noteikumi	<p>Imatrikulācijai studiju programmā „Biznesa psiholoģija” gan pilna laika, gan nepilna laika studijām uzņem personas, kurām:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ir iegūta vidējā vai vidējā profesionālā izglītība; • vidusskolas atestāta sekmju izrakstā definētajos mācību priekšmetos (t.i. angļu valoda, latviešu valoda un literatūra, informātika, matemātika (algebra un ģeometrija, biznesa ekonomiskie pamati) nav zemāka vērtējuma par 4 ballēm;

	<ul style="list-style-type: none"> • ir nokārtoti centralizētie eksāmeni latviešu valodā un angļu valodā. Centralizēto eksāmenu sertifikāti nav nepieciešami sekojošām personām: <ul style="list-style-type: none"> ○ kuras ieguvušas vidējo izglītību līdz 2004. gadam; ○ kuras ieguvušas izglītību ārvalstīs, ievērojot 1994. gada 21. jūnija Konvenciju, kas nosaka Eiropas skolu statūtus; ○ personām ar īpašām vajadzībām, iesniedzot apstiprinošu dokumentu par atbrīvošanu no CE kārtības, pamatojoties uz MK Noteikumiem nr. 112 no 11.03.2003., Kārtība, kādā izglītojamie atbrīvojami no noteiktajiem valsts pārbaudījumiem. <p>Reģistrējoties studijām krievu valodā, reflektantiem no ārvalstīm papildus minētajām prasībām, jākārt RISEBA sagatavots tests krievu valodā.</p>
<p>Studiju rezultāti programmas līmenī, ieskaitot:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zināšanas un izpratni; - prasmes; - kompetences 	<p>Studiju programma atbilst Eiropas Kvalifikācijas ietvarstruktūras (EKI) un Latvijas Kvalifikācijas ietvarstruktūras 6. līmenim, MK noteikumiem Nr. 240 "Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu", citiem valsts likumiem un RISEBA iekšējiem normatīviem.</p> <p>Studiju programma sniedz iespēju apvienot gan ekonomikas, gan uzņēmējdarbības, vadības, psiholoģijas un pētniecības studiju kursus, kuri kopumā ietver studējošā personības attīstību (emociju vadību, komunikācijas iemaņas), izziņas procesu attīstību (kritisko domāšanu, lēmumu pieņemšanu, plānošanu, resursu plānošanu), vadības prasmes, lai risinātu aktuālos ekonomikas un uzņēmējdarbības jautājumus.</p> <p>Izvērsti studiju rezultāti studiju kartējuma formā pieejami 1. pielikumā.</p> <p>Programma ietver arī starptautiskos aspektus (svešvalodu apguvi, starpkultūru komunikācija un psiholoģija, starptautiskais bizness u.c.), lai studējošajiem būtu iespēja iegūt visaptverošu izpratni un pieredzi Eiropas un citu Pasaules daļu līmenī, sniedzot pienesumu tautsaimniecībai.</p> <p>RISEBA esošā darba pieredze, īstenojot studiju programmu, un veiktās studējošo aptaujas rāda, ka gan studiju programma, gan studiju formas ir ļoti aktuālas un nozīmīgas, un ka tām ir plašas attīstības iespējas, lai izglītotu un sagatavotu kvalificētus speciālistus konkurētspējīgai darbībai valsts un privātajos uzņēmumos Latvijā un ārvalstīs. Studiju programmas akadēmiskais personāls sagatavo studējošos darbam globālajā pasaulē, daloties ar savu pieredzi starptautiskā mērogā, izglītojot par Eiropas un NVS valstu uzņēmējdarbības vides specifiku, tradīcijām un darba metodēm. Studijas tiek organizētas latviešu un krievu valodā, bet atsevišķi studiju kursi tiek pasniegti arī angļu valodā.</p>
<p>Studiju rezultāti studiju gadu griezumā</p>	<p>Studiju programma ir 3 gadus gara, un tās organizācija paredz, ka pirmais studiju gads tiek veltīts uzņēmējdarbības un psiholoģijas teorētisko pamata aspektu un vispārīgajiem studiju kursu realizēšanai, piemēram, Vadībinības, Vispārīgā psiholoģija, Sociālā psiholoģija, Informācijpratība, Ievads biznesa psiholoģijas pētniecībā u.tml. Otrajā studiju gadā turpinās uzņēmējdarbības teorētiskie pamatkursi un tiek apgūti psiholoģiskie aspekti biznesā – organizācija psiholoģija, vadības psiholoģija, konfliktu risināšana un mediācija organizācijā, zinātniski pētnieciskās metodes 1 u.tml. Trešajā studiju gadā studējošie padziļina savas zināšanas par uzņēmējdarbības starptautiskajiem aspektiem – Starptautiskais bizness, starptautiskais mārketingis, biznesa psiholoģiju, zinātniski pētnieciskās metodes 2, sekmīgai bakalaura darba izstrādei un valsts pārbaudījuma nokārtošanai.</p>
<p>Studiju rezultāti noteikta studiju kursa līmenī</p>	<p>Katram studiju kursam ir noteikts mērķis, kas primāri izriet no programmas paredzamiem rezultātiem, ir saistīts ar iepriekš apgūtajiem studiju kursiem un ir saskaņā ar docētāja izglītību un</p>

	profesionālo pieredzi. Studiju kursa mērķis studējošajiem ir zināms vēl pirms studiju kurss ir sācies, tas norādīts studiju kursa aprakstā un ietverts studiju kursu kartējumā.
Novērtēšanas kritēriji	Katra studiju kursa novērtēšanas kritēriji ir saskaņā ar sasniedzamajiem rezultātiem un kopīgi īsteno studiju kursa mērķi. Katrā studiju kursā ir ietvertas dažādas novērtēšanas metodes, taču galvenais akcents ir uz gala darbu, kas sastāda ne mazāk kā 40% no kopējā vērtējuma. Jo studiju kurss ir kredītpunktu ziņā apjomīgāks, jo vairāk ir novērtējuma metodes.

Neskatoties uz faktu, ka studiju programma ir akadēmiska, notiek arī dažādi izbraukumi un praktiski darbi, lai vairotu studējošo prasmes un kompetences sasniedzot studiju programmas rezultātus. Studiju programmā ir paredzētas arī mācību ekskursijas uz valstiskām un nevalstiskām organizācijām un 2017./2018. studiju gadā 2018. gada 12. februārī 3. kursa studējošie devās uz SIA “*Feltstyle*”, kas ir 2010. gadā Latvijā dibināts uzņēmums un ražo no filca darinātas somas. Lai gan uz šo uzņēmumu ekskursija notika 3. kursā, studējošie ar šo uzņēmumu ir pazīstami jau kopš 1. kursa un mērķtiecīgi attīsta priekšlikumus uzņēmuma konkurētspējai paaugstināšanai, par tiem ik gadu saņemot atgriezenisko saiti. Ekskursijas ietvaros tika organizēta fokusgrupa, kā rezultātā tika izstrādāti pārdošanas stratēģijas priekšlikumi uzņēmuma konkurētspējas paaugstināšanai. Ekskursiju studējošie vērtēja kā ļoti interesantu un vērtīgu, tas ļāva vairākiem studējošajiem iedvesmoties savai uzņēmējdarbībai. 2018. gada 5. martā 3. kursa studējošie devās uz Ieslodzījuma vietu Valsts Pārvaldes Olaines cietuma Atkarīgo Centru, kas ikdienā strādā ar notiesātajiem, kuriem ir atkarības problemātika, lai iepazīstinātu studējošos ar Centra darbību, psihologu pienākumiem, konfliktu risināšanas stratēģijām, komandas darbības modeli un personāla ikdienu risinot dažādus jautājumus, jaunā un inovatīvā struktūrā, kurai jāsamēro valsts sektora darbības principi ar uzņēmējdarbības principiem. Ekskursijas ietvaros studējošie vispirms novēroja konkrētas problēmas risināšanas piemēru analizējot arī lēmuma pieņemšanas procesu, pēc tam patstāvīgi izstrādāja citas problēmas risināšanas stratēģiju un piedāvāja konkrētas metodes.

K10. Studiju saturs

Studiju programmas saturs veidots apvienojot uzņēmējdarbības vadību, vadībizinības, ekonomikas un psiholoģijas principus, aktualitātes, prasmes un kompetences. Studiju programmā kopumā ir paredzēti 120 Kredītpunkti (KP) no kuriem

Obligātajā daļā ir 65 KP, Obligātās izvēles daļā ir 39 KP, Izvēles daļā 6 un bakalaura darbam paredzēti 10 KP. Pilna laika klātienē (dienas studiju nodaļā) studējošie viena akadēmiskā studiju gada ietvaros iegūst 40 KP, savukārt nepilna laika klātienē (vakara studiju nodaļā) un nepilna laika neklātienē (tālmācības studiju nodaļā) – 35 KP.

Pirmais studiju gads tiek veltīts vadībzinību un psiholoģijas teorētisko pamata aspektu un vispārīgā studiju kursu realizēšanai, piemēram, Vadībzinības, Vispārīgā psiholoģija, Informācijpratība, Prezentācijas prasmes, Biznesa ētika, Ievads biznesa psiholoģijas pētniecībā u.tml. Otrajā studiju gadā turpinās uzņēmējdarbības teorētiskie pamatkursi un tiek apgūti psiholoģiskie aspekti biznesā – Organizāciju psiholoģija, Vadības psiholoģija, Konflikta risināšana un mediācija organizācijā, Zinātniski pētnieciskās metodes I u.tml. Trešajā studiju gadā studējošie padziļina savas zināšanas par uzņēmējdarbības starptautiskajiem aspektiem – Starptautiskais bizness, Starptautiskais mārketingš, Biznesa psiholoģija, Zinātniski pētnieciskās metodes 2, sekmīgai bakalaura darba izstrādei un valsts pārbaudījuma nokārtošanai.

3.tabula

Studiju programmas kursu plānojums 2017./2018. studiju gada pilna laika (dienas) studiju nodaļā

1. studiju gads					
1. semestris			2. semestris		
Studiju kursa nosaukums	Daļa	Kredītpunkti	Studiju kursa nosaukums	Daļa	Kredītpunkti
Informācijpratība	A	2	Biznesa komunikācija angļu valodā 2	A	3
Mikroekonomika	A	3	Biznesa ētika	A	1
Vadībzinības	A	3	Grāmatvedība	A	2
Personības izaugsme un komandas veidošana	B	2	Sociālā psiholoģija	A	2
Starpkultūru komunikācija un psiholoģija	B	2	Makroekonomika	A	2
Vispārīgā psiholoģija	B	4	Prezentācijas prasme	B	2
Ievads biznesa psiholoģijas pētniecībā	A	2	Organizāciju psiholoģija	A	2
Biznesa komunikācija angļu valodā 1	A	2	Uzņēmējdarbība	B	2
			Ekonomikas psiholoģija	B	2

			Karjeras attīstības teorijas	A	2
			Kursa darbs biznesa psiholoģijā 1	B	2
Kredītpunkti kopā:		20	Kredītpunkti kopā:		22
2. studiju gads					
<i>3. semestris</i>			<i>4. semestris</i>		
Mārketings	A	3	Biznesa komunikācijas angļu valodā 4	A	2
Personālvadība	A	2	Brīvās izvēles kurss	C	2
Patopsiholoģija organizācijā 1	B	2	Vadības grāmatvedība	A	4
Konfliktu vadīšana un mediācija organizācijā	B	2	Vadības psiholoģija	B	2
Komerctiesības	A	2	Patopsiholoģija organizācijā 2	B	2
Kreativitāte uzņēmējdarbībā	B	2	Pārdošana un klientu apkalpošana	B	2
Koučings biznesā	B	2	Personības izpētes metodes organizācijā	B	2
Patērētāju uzvedība	B	2	Zinātniski pētnieciskās metodes 1	A	2
Biznesa komunikācija angļu valodā 3	A	2	Kursa darbs biznesa psiholoģijā 2	A	2
Kredītpunkti kopā:		19	Kredītpunkti kopā:		20
3. studiju gads					
<i>5. semestris</i>			<i>6. semestris</i>		
Finanšu vadīšana	A	3	Projektu vadīšanas pamati	B	2
C daļas kurss	C	2	Pieaugušo mācību metodes	B	2
Politiskā psiholoģija	B	2	Biznesa psiholoģija	A	3
Stratēģiskā vadībzinība	A	3	Zinātniski pētnieciskās metodes II	A	2
Grupās vadīšanas psiholoģiskie aspekti	B	2	Bakalaura darbs	A	10
Inovāciju menedžments	B	2			
Darba tiesības un darba aizsardzība	A	2			
Starptautiskais mārketings	A	2			
Starptautiskais bizness	A	2			
Kredītpunkti kopā:		20	Kredītpunkti kopā:		19

1. Studiju kursu satura aktualitātes un atbilstības nozares, darba tirgus vajadzībām un zinātnes tendencēm novērtējums

Akadēmiskās bakalaura studiju programmas „Biznesa psiholoģija” absolventi iegūst sociālo zinātņu bakalaura grādu uzņēmējdarbības vadībā. Studiju programmas apgūvē studējošie iegūst prasmes un kompetences, gan uzņēmējdarbības uzsākšanai, sava uzņēmuma veidošanai, gan darbam dažādās organizācijās, lai darbotos kā vidēja līmeņa vadītāji vai speciālisti personāla vadības jautājumos. Līdz ar to var apgalvot, ka studiju programmas absolventu nodarbinātības perspektīvas ir ļoti plašas.

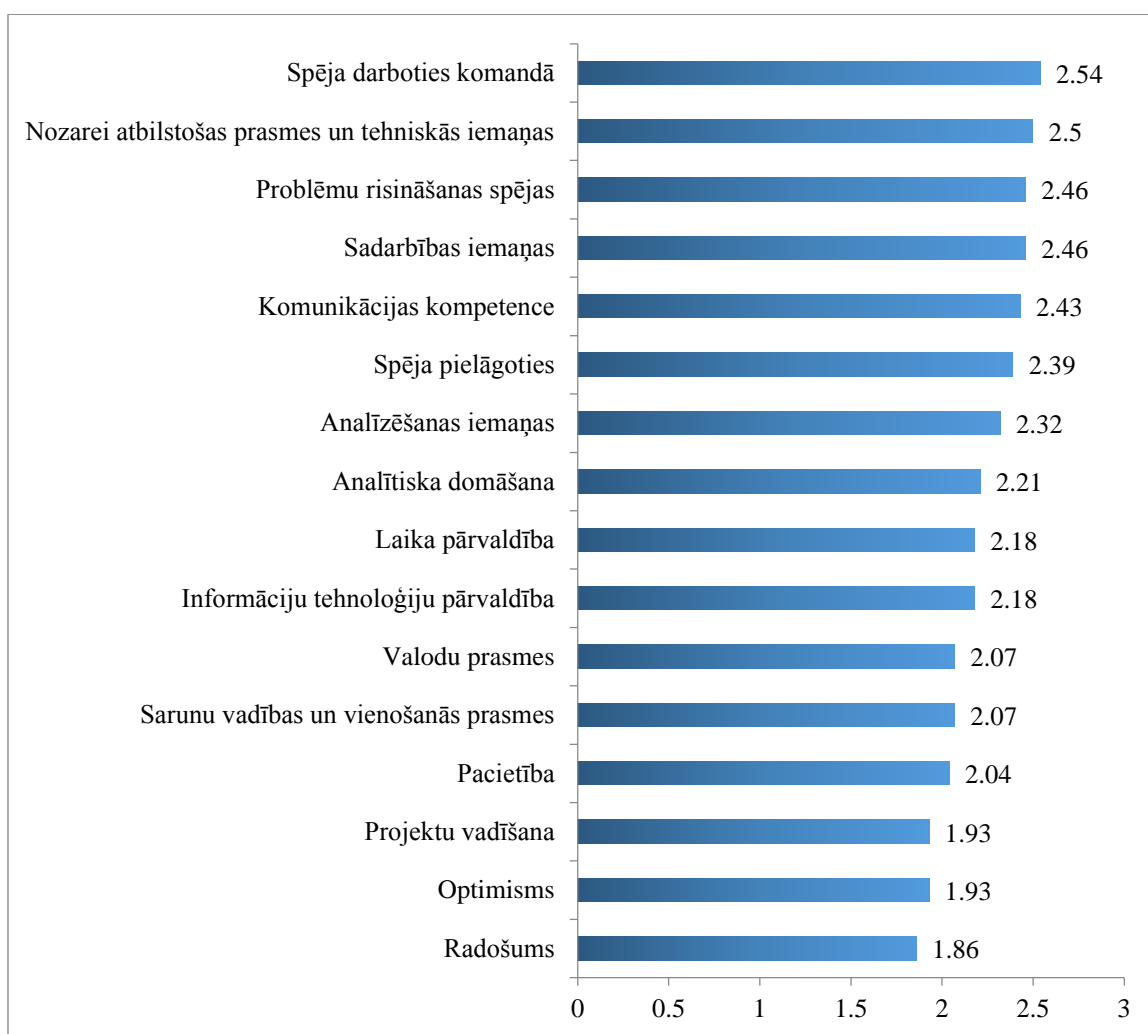
Ņemot vērā Ekonomikas ministrijas 2018. gadā sagatavoto “Informatīvo ziņojumu par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm” var secināt, ka pieprasījums pēc augstas kvalifikācijas speciālistiem (vadītājiem, vecākiem speciālistiem, speciālistiem) nākotnē tikai pieaugs (skat. 3. attēlu), kas saistīts ar mūsdienu tehnoloģiju attīstību un nepieciešamību pēc to efektīvas pārvadīšanas. Tautsaimniecības pārstrukturizācijas rezultātā aizvien straujāk pieaug pieprasījums pēc darbaspēka tirdzniecībā un it īpaši komercpakalpojumos. Sagaidāms, ka profesiju griezumā pieprasījums palielināsies arī pēc komercdarbības un pārvaldes speciālistiem.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Pavisam	908,5	850,7	861,6	875,6	893,9	884,6	896,1	893,3	894,8
Lauksaimniecība, mežsaimniecība, zivsaimniecība	79,5	73,3	76,6	73,3	71,9	66,3	71,1	68,7	61,4
Apstrādes rūpniecība	120,0	112,2	114,4	122,5	125,7	118,8	116,3	123,5	120,9
Pārējā rūpniecība	28,9	26,4	22,0	20,6	20,6	18,9	23,6	25,7	24,5
Būvniecība	72,3	57,6	60,9	62,3	67,3	73,2	71,9	66,1	63,1
Tirdzniecība, izmitināšana	172,7	162,0	161,4	155,7	159,9	161,6	159,3	154,7	161,0
Transports un uzglabāšana	79,0	71,4	73,2	75,1	77,3	84,8	85,3	83,3	79,6
Citi komercpakalpojumi	151,9	153,7	151,2	163,9	167,6	165,3	170,3	173,8	183,7
Sabiedriskie pakalpojumi	204,2	193,7	199,8	202,2	203,6	195,7	198,3	197,5	200,6

3. attēls Nodarbināto skaits tautsaimniecības nozarēs (tūkstošos)

2018. gadā tika publicēts I.Senņikovas, I.Ludvigas un E.Dubinskas pētījums par vadītāju un līderu nepieciešamajām prasmēm un kompetencēm darba devēju skatījumā, kā rezultātā darba devēji norādīja uz 2. attēlā norādītajām prasmēm darba tirgū (skalā no 0 – 3). No attēlā redzamā var secināt, ka darba devēji konkrēti izvirza t.s. maigās prasmes (ang. *soft skills*), konkrētajai industrijai nepieciešamās prasmes un valodu prasmes. Studiju programma Biznesa psiholoģija ir orientēta tieši uz maigo prasmju attīstīšanu gan

individuālā, gan kopienas, gan sabiedrības līmenī, kā arī svarīgu lomu izglītībā ieņem studējošo sevis izpratnes padziļināšana un personības brieduma veicināšana. Studējošie attīsta spēju kritiski uztvert, analizēt informāciju, to vispārināt, grupēt, plānot un prognozēt tieši caur pētījumu iemaņu attīstīšanu, kas mūsdienās ar informāciju bagātajā tehnoloģiju vidē ir īpaši aktuāli. Studiju programmā 11 KP ir atvēlēti Biznesa angļu valodas apgūšanai, ko darba devēji arī ir norādījuši kā pietiekoši svarīgu. Tā kā darba devēji ir norādījuši arī optimismu un laika pārvaldību kā svarīgas darbaspējas, tad studiju programmā studējošajiem tiek piedāvāti studiju kursi “Pozitīvā psiholoģija” un “Laika pārvaldība”. Kopumā var secināt, ka studiju programma attīsta nepieciešamās prasmes un kompetences, kuras darba devēji novērtē darba tirgū.

4. attēls Darba tirgum nepieciešamās prasmes (Seņnikova, Ludviga & Dubinska, 2018)

Studiju programmas “Biznesa psiholoģija” saturs ik gadu tiek aktualizēts un atsvaidzināts atbilstoši nozares un darba tirgus jaunākajām tendencēm, metodēm un pētījumos iegūtajām atziņām. To palīdz realizēt studiju programmas padome, kurā piedalās nozares speciālisti, kuri pārstāv dažādas asociācijas, biedrības un padomes, mācībspēki, administratīvais personāls, studējošie un arī absolventi. Ar studiju programmas padomes palīdzību katru gadu tiek pārskatīti nākošā akadēmiskā studiju gada plāni, izteikti priekšlikumi gan par studiju saturisko (ko nepieciešams mācīt), gan formāta uzlabošanu (kā studējošajiem labāk mācīties).

Lielu lomu studiju programmā ieņem pētniecība un zinātne, tādēļ, docētāji regulāri piedalās vietēja un starptautiska mēroga zinātniskajās konferencēs, pētījumu projektos un publicē savus darbus starptautiski atzītos zinātniskajos izdevumos. Pētniecībā un publicēšanā iesaistās arī studējošie – dažādu līmeņu studiju darbi tiek prezentēti konferencēs: gan studējošo zinātniskajās, gan zinātniskajās, gan starptautiskajās.

2. Studiju kursu savstarpējās saistes un atbilstības studiju programmas mērķim un sasniedzamajiem rezultātiem novērtējums

Studiju programmā iekļautie kursi katrs definē savus mērķus un sasniedzamos rezultātus, kuri attiecīgi izriet no studiju programmas mērķa, sasniedzamajiem rezultātiem un uzdevumiem, kuri atspoguļoti studiju programmas kartējumā. Katrs studiju kurss ir nodrošina 2 līdz 4 programmas sasniedzamo rezultātu apguvi. Katram programmas sasniedzamajam rezultātam vidēji atbilst 24 obligātie un obligātās izvēles daļā iekļautie studiju kursi.

Studiju programmas “Biznesa psiholoģija” kartējums atbilstoši LKI un EKI līmeņiem pieejams Pielikumā nr.1.

Studiju programmas “Biznesa psiholoģija” studiju kursu kartējums Pielikumā nr.2.

3. Studiju īstenošanas metožu (tajā skaitā vērtēšanas) atbilstības studiju kursu rezultātu un izvīrītā studiju programmas mērķa sasniegšanai novērtējums, iekļaujot informāciju, kā tiek ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi

Visi studiju programmā paredzētie studiju kursi tiek īstenoti atbilstoši studiju kursu aprakstiem, kuros noteikta arī attiecīgā kursa vērtēšanas sistēma, ievērojot RISEBA

vienoto vērtēšanas sistēmu. RISEBA izmantotā vērtēšanas sistēma ir veidota balstoties uz 2014.gada 26.augusta LR MK noteikumiem Nr.512 „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu”:

- vērtēšanas atklātības princips – atbilstoši izvirzītajiem programmas mērķiem un uzdevumiem, kā arī studiju kursu mērķiem un uzdevumiem ir noteikts prasību kopums studiju rezultātu sasniegšanas vērtēšanai. Prasību kopums ir norādīts katrā studiju kursa aprakstā.
- vērtējuma obligātums - nepieciešamība iegūt pozitīvu vērtējumu par katru studiju kursu, attiecīgi par visu programmas satura apguvi. Studējošais var aizstāvēt maģistra darbu tikai tad, kad ir apgūts viss programmas saturs.
- vērtējuma pārskatīšanas iespēju princips – augstskola nosaka kārtību iegūtā vērtējuma pārskatīšanai. RISEBA Studiju nolikuma, kas tiek apstiprināts Senātā, 3.6.punktā ir noteikts – ja studējošais vēlas uzlabot savu gala atzīmi, viņam ir jāvienojas ar attiecīgo mācībspēku un programmas direktoru par laiku, jāsaņem no attiecīgās studiju programmas administratores noteiktas formas norīkojums atbilstoši papildus maksas pakalpojumu cenrādim.
- vērtēšanā izmantoto pārbaudes veidu dažādības princips – programmas apguves vērtēšanā izmanto dažādus pārbaudes veidus. Katrs pasniedzējs savā studiju kursā regulāri pārbauda studentu zināšanas, izmantojot kursa programmās un aprakstā norādītos pārbaudes veidus (kontroldarbi, mājasdarbi, referāti, testi, prezentācijas, patstāvīgie darbi, grupas darbi utt.). Prasības ir atkarīgas no studiju kursa specifikas un studiju procesa organizācijas tajā. Eksāmeni RISEBA tiek organizēti gan rakstiski, gan mutiski. Gala vērtējums pēc studiju kursa apguves ietver studenta darba novērtējumu visa studiju kursa apguves laikā, tajā skaitā, līdzdalību un darba kvalitāti nodarbībās, kontroldarbu un patstāvīgo darbu rezultātus, kā arī eksāmena vērtējumu. Kurša apguve ir sekmīga, ja programmā noteiktās prasības ir izpildītas līdz pārbaudījuma perioda beigām, izņemot gadījumus, kad saņemts pārbaudījuma kārtošanas termiņa pagarinājums.

RISEBA studiju un zināšanu novērtēšanas metodes ir objektīvas un tiek konsekventi ievērotas. Ikvienas pārbaudes apjoms atbilst attiecīgā studiju kursa programmas saturam un Profesijas standartā noteiktām prasmju un zināšanu prasībām.

Studiju rezultātus RISEBA vērtē pēc diviem rādītājiem:

- kvalitatīvais vērtējums - atzīme 10 baļļu sistēmā;
- kvantitatīvais vērtējums – kredītpunktu skaits atbilstoši studiju kursa apjomam un nozīmīgumam.

Iegūstamo kredītpunktu summa ir norādīta studiju plānā. Lai novērtētu studentu izpildītā darba apjoma atbilstību plānam, katru semestri un studiju gadu tiek veikts tā kvantitatīvais vērtējums kredītpunktos - 1 kredītpunkts atbilst 40 stundām.

Studiju programmā tiek izmantotas dažādas studiju metodes, t.sk. lekcijas, praktiskās nodarbības, semināri, diskusijas, meistarklases, prasmju attīstīšanas vingrinājumi, ekskursijas, pieredzējušo profesionāļu atklātas lekcijas, ārvalstu un vietējo speciālistu vieslekcijas un tml.

Studiju procesa īstenošana pamatojas uz studentcentrētas izglītības principiem. Kā piemēram, studiju procesā tiek nodrošināta studentu vajadzību daudzveidība veidojot dažādus, katram piemērotus mācīšanās veidus un ceļus. Docētāji tiek mudināti regulāri novērtēt un uzlabot pasniegšanas veidus un metodes, viņi saņem augstskolas atbalstu savu prasmju pilnveidošanai šajā jomā.

Studijas balstās uz studējošā patstāvību, vienlaicīgi nodrošinot pasniedzēja vadību un atbalstu – katra studiju krusa aprakstā ir norādīts studējošo patstāvīgā darba apjoms un saturs, kā arī tā vērtēšanas metodes. E-RISEBA vidē tiek publiskoti katra studiju kursa vērtēšanas prasības, kritēriji un metodes atzīmju izlikšanai katram studiju kursam, kā arī vērtējumu skaidrojums. Studenti saņem skaidrojumu par vērtējumu, un, ja nepieciešams, padomus darba uzlabošanai. Prakšu un maģistra darbu vērtēšanu veic vairāki eksaminētāji; vērtēšana notiek ar apstiprinātām procedūrām, tiek taisnīgi pielietota visiem studentiem un ir konsekventa.

Ja studējošais ir neapmierināts ar vērtējumu, darbojas RISEBA sistēma studentu apelāciju izskatīšanai.

4. Studējošo prakses sasaistes ar studiju programmā sasniedzamajiem studiju rezultātiem novērtējums

Studiju programma ir akadēmiska, tādēļ neparedz profesionālo praksi, taču studiju programmā ir jāizstrādā studiju darbi,

Studiju programmā ir paredzēti **divi kursa darbi**, 2017./2018. studiju gadā uzņemtajiem studentiem programmā ir paredzēti sekojošie studiju darbi: Kursa darbs biznesa psiholoģijā I (1. studiju gads) un Kursa darbs biznesa psiholoģijā II (2. studiju gads). Studiju darbu izstrādāšanu un noformēšanu reglamentē „RISEBA Studiju darbu izstrādāšanas nolikums” un „Kursa darbu izstrādāšanas nolikums Biznesa psiholoģijas programmas studējošajiem”. Darbu saturu un kvalitāti, kā arī studējošo prezentācijas prasmi, vērtē ar RISEBA rīkojumu nozīmēta komisija 10 ballu sistēmā.

Studiju beigās ir jāizstrādā un jāaizstāv **bakalaura darbs**. Lai sekmīgi izpildītu visu kursu apjomu un iegūtu zinātnisko grādu, studentiem bakalaura darbā ir jādemonstrē studiju procesā iegūtās akadēmiskās zināšanas.

Studiju programmas “Biznesa psiholoģija” kursa darbi un bakalaura darbs ietilpst lietišķajā pētniecības virzienā. Studējošie pēta situācijas organizācijās gan darbinieku, gan patērētāju vidū, tādejādi studiju darbos sniegtie priekšlikumi ir praktiski un noderīgi pētāmajām organizācijām, kas ļauj starpposmā novērtēt arī studiju programmas rezultātus.

5. Studējošo noslēgumu darbu tēmu analīze un novērtējums

Studiju beigās ir jāizstrādā un jāaizstāv bakalaura darbs. Trešā studiju gada 1. semestra sākumā ir jāizvēlas bakalaura darba tēma. Bakalaura darba tēmu saraksts tiek izstrādāts, vadoties no programmas sasniedzamajiem mērķiem un rezultātiem, kā arī mācībspēku kompetences profila. Bakalaura darba izstrādāšanu un noformēšanu reglamentē „RISEBA Studiju darbu izstrādāšanas nolikums”.

Studenti bakalaura darbu drīkst aizstāvēt, ja:

- pozitīvi ir novērtēta programmā paredzētā studiju kursa apguve;
- aizstāvētas un novērtēti kursa darbi
- izpildītas visas studiju līgumā noteiktās finansiālās saistības;

- iesniegts bakalaura darbu tēmas pieteikums, ko ir apstiprinājis programmas direktors, kas ir aktuāls un atbilst nozares, darba tirgus vajadzībām un jaunākās zinātnes sasniegumiem un tirgus tendencēm.
- ir veiksmīgi iziet bakalaura darba priekšizstrādāšana.

Bakalaura darba tēmas izvēli studējošie veic saskaņā ar RISEBA izstrādāto „Studiju darbu izstrādāšanas nolikumu”. Studējošam tiek piedāvāts izvēlēties bakalaura darba tēmu no fakultātē apstiprinātā tēmu saraksta. Studējošam ir iespēja piedāvāt arī savu bakalaura darba tēmu, pamatojoties uz savām zināšanām un profesionālajām iemaņām un/vai konkrētas organizācijas interesēm. Nepieciešamības gadījumā studējošais var konsultēties ar programmas direktoru vai attiecīgās jomas mācībspēkiem par bakalaura darba tēmas aktualitāti vai atbilstību studiju programmas prasībām un zinātniskā vadītāja izvēli. Pēc RISEBA prasībām visiem bakalaura darbiem ir jābūt lietišķiem un praktiski lietojamiem pētāmajās vidēs un organizācijās.

2017./2018. gadā tika aizstāvēti 90 bakalaura darbi astoņās Valsts pārbaudījuma komisijās. Apkopojot Valsts pārbaudes komisiju var secināt, ka nobeiguma darbu kvalitāti var raksturot kā labu un ļoti labu. Vidējais vērtējums dienas studiju absolventiem bija 7,3 balles (amplitūdā 4 – 10), vakara studiju absolventu vidējais vērtējums bija 7,8 balles (amplitūdā no 6 – 10) un tālmācības studiju absolventu vidējais vērtējums bija 7,9 (amplitūdā no 6-10). Kopējā darba tēmu atbilstība studiju programmai tika novērtēta kā pilnībā atbilstoša. Tomēr valsts pārbaudījumu komisija uzskaitīja raksturīgās kļūdas nobeiguma darbos, kas bija:

- Jāievēro precīzāku atsauču lietojumu un izmantoto informatīvo avotu noformēšanu, kas galvenokārt, rodas, jo RISEBA prasības atšķiras no MS Word piedāvātajām, pie kā šobrīd notiek aktīva piestrādāšana, jaunā studiju darbu noformēšanas nolikuma izstrādes procesā;
- Pievērst uzmanību vispārējam darba noformējumam, kas galvenokārt, rodas sasteigtības dēļ, tādēļ katra studiju gada ietvaros studējošie tiek motivēti savlaicīgi uzsākt savus bakalaura darbus, lai atliek laiks arī pārbaudīt noformējumu. Darbu vadītāji tiek aktīvāk piesaistīti šim procesam;
- Pilnveidot priekšlikumu mērķtiecīgumu, kas nozīmē, ka ir nepieciešams tos konkretizēt un padarīt ciešāk sasaistītus ar pētījumā iegūtajiem secinājumiem un

rezultātiem, tādēļ tiek izstrādātas detalizētas bakalaura vadlīnijas, kurās tiek atrunātas šīs nianšes.

- Likt lielāku uzsvāru uz iegūto datu interpretāciju, kas nozīmē, ka ir nepieciešams ne tikai datus aprēķināt un skaidrot, bet arī sasaistīt tos ar teorētiskajā daļā minēto, tādēļ tiek izstrādātas detalizētas bakalaura vadlīnijas, kurās tiek atrunātas šīs nianšes.

Visus 2017./2018. gada noslēguma tematus var iedalīt 6 virzienos, kuri aprakstīti zemāk un minēti darba tēmu piemēri:

I. Vadības stila saistība ar darba vidi un tā ietekme uz pakļautībā esošā personāla darbaspējām, piemēram:

1. Vadītāja vadības stils un darba grupas saliedētība stikloto konstrukciju uzņēmumā „Aržers SK”
2. Saikne starp vadības stilu un psiholoģisko klimatu profesionālo kosmētikas līdzekļu veikala „X” kolektīvā
3. Organizācijas ”VWS Befestigungstechnik GmbH” līdera vadības stila nozīme uz psiholoģisko klimatu kolektīvā
4. Personāla ikgadējā novērtēšana vadības maiņas kontekstā organizācijā „Valsts asinsdonoru centrs”

II Darba vides pilnveidošanas iespējas, piemēram:

1. Darbinieku iesaiste un psiholoģiskais klimats uzņēmumā „X”
2. Darba vides faktoru saistība ar psihoemocionāliem riskiem SIA „APRANGA LV” – „ZARA” darbiniekiem
3. Organizācijas klimata novērtējums un uzlabošana vienā no uzņēmuma "Rothmans Chartered Accountant" birojiem
4. Uzņēmuma iekšējās komunikācijas saistība ar psiholoģisko klimatu SIA „Pamats un Co”

III Personāla un patērētāju apmierinātības, motivācijas un lojalitātes paaugstināšanas iespējas, piemēram:

1. Personāla motivācijas pilnveidošanas iespējas SIA „Autobrava”

2. Apmierinātība ar darbu un lojalitāte “Firma Madara ‘89” SIA zemākā līmeņa vadītājiem
3. Apmācības kā darbinieku lojalitātes veicinātājs VSIA "Bērnu klīniskās universitātes slimnīca"
4. Patērētāju apmierinātība, lojalitāte un priekšlikumi tās veicināšanai uzņēmumā Jātnieku klubs „Erceni"
5. Personāla darba dzīves kvalitāte un apmierinātības ar darbu pilnveidošana uzņēmumā „X”

IV Emocionālā intelekta paaugstināšanas iespējas personāla attīstībā, piemēram

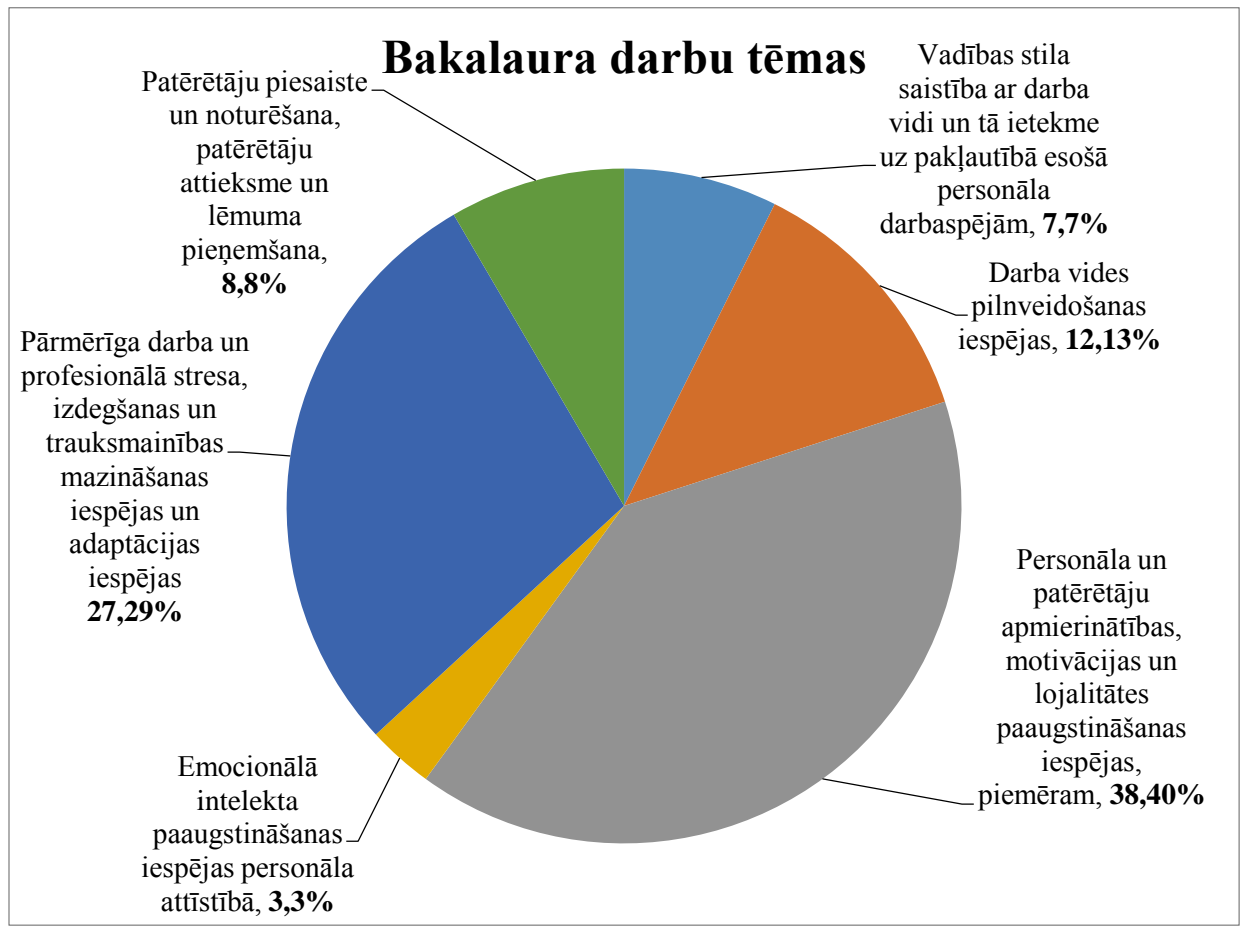
1. Psihoemocionālie darba riski saistībā ar emocionālo inteligenci SIA „Latvijas Mobilais telefons” kontaktu centrā
2. Savstarpēja sakarība starp emocionālo intelektu un emocionālo izdegšanu korporatīvo finanšu jomas speciālistiem
3. Psihoemocionālie darba riski saistībā ar emocionālo inteligenci SIA „Latvijas Mobilais telefons” kontaktu centrā
4. Savstarpēja sakarība starp emocionālo intelektu un emocionālo izdegšanu korporatīvo finanšu jomas speciālistiem

V Pārmērīga darba un profesionālā stresa, izdegšanas un trauksmainības mazināšanas iespējas un adaptācijas iespējas, piemēram:

1. Psihoemocionālie darba vides risku saistība ar profesionālo izdegšanu parādu piedziņas nodaļas darbiniekiem organizācijā „X”
2. Profesionālais stress un izdegšana, to profilakses iespējas personāla atlases organizācijā “CV-Online”
3. Darba stresa, konfliktu savstarpējā saistība uzņēmumā “Ken Black Toys and Nursery Shop” un priekšlikumi to mazināšanai
4. X un Y paaudžu atšķirības personāla adaptācijas procesā uzsākot darbu Lauku atbalsta dienestā

VI Patērētāju piesaiste un noturēšana, patērētāju attieksme un lēmuma pieņemšana, piemēram

1. Digitālo tehnoloģiju lietošana klientu piesaistē uzņēmumā SIA "Sport Revolution"
2. Patērētāju attieksme pret ātrās kredītēšanas zīmolu „SMScredit” kā korporatīvi sociāli atbildīgu organizāciju
3. Patērētāju trauksmainības līmenis un uzvedība bērnu izklaides rotaļlaukumā „AbrakaDabra” Rīga Plaza, Rīga

5. attēls 2017./2018. Studiju gada bakalaura darbu sadalījums pa tēmām

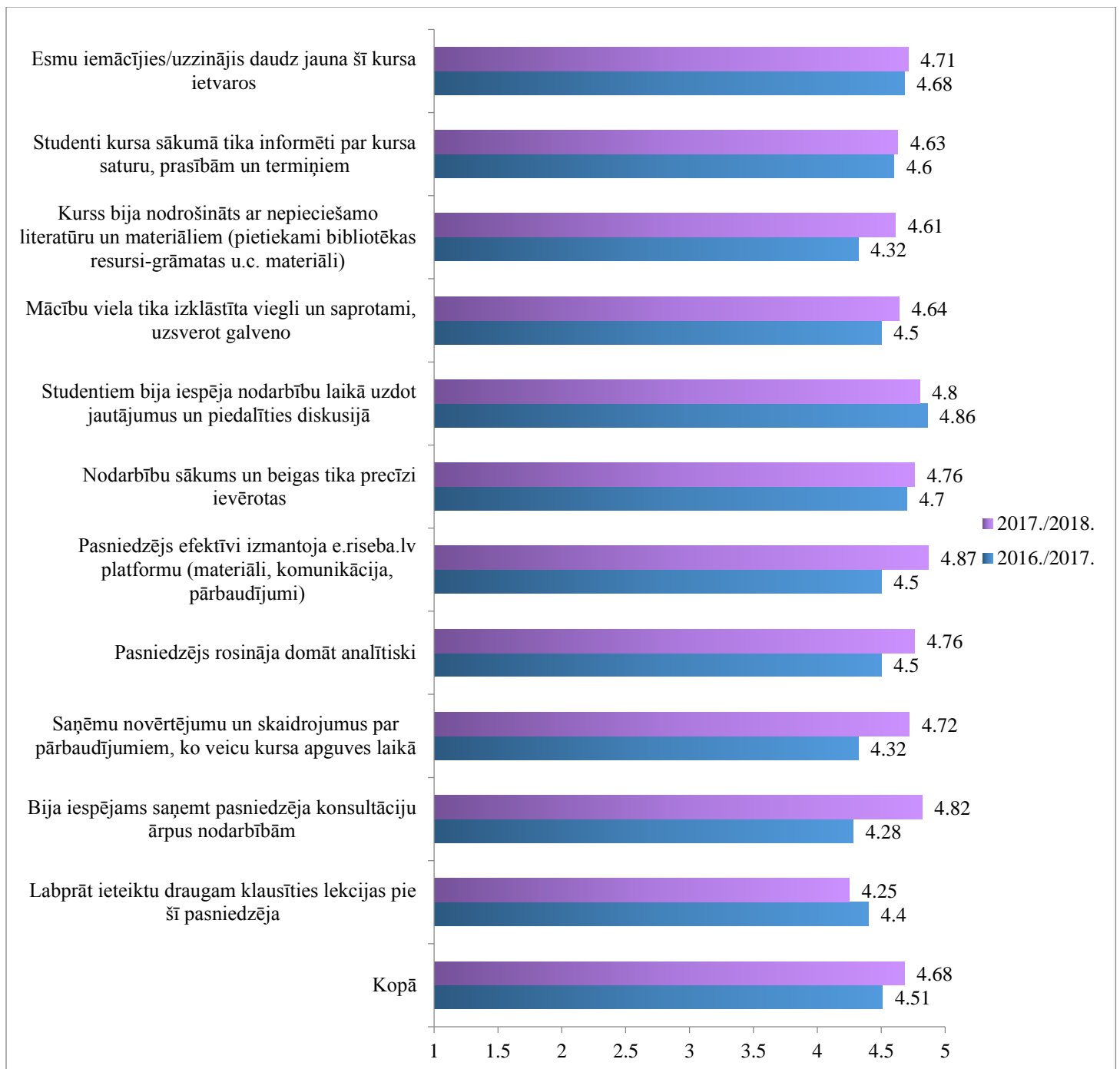
Valsts pārbaudījuma komisijas locekļi ir ieteikuši dažādot bakalaura darba tēmas, pēc 2017./2018. 5. attēlā ir redzamas biežāk pārstāvētās tēmas, kas ir galvenokārt par personāla motivāciju, lojalitāti un apmierinātību, un ar darbu saistīto un izdegšanu. Jāpiemin, ka noslēguma darba pētījumi tiek veikti konkrētās organizācijās, apzinot viņu vajadzības un iekļaujoties biznesa psiholoģijas pētījumu lokā. Dienas un vakara studiju

nodaļā studējošie datus apstrādā SPSS programmā, tālmācībā studējošiem šī prasība nav obligāta, taču bija darbi, kuros studējošie bija lietojuši multivariatīvās datu apstrādes metodes. Pēc valsts pārbaudījuma komisijas ieteikumiem 2018./2019. studiju gadā pakāpeniski tiek dažādotas bakalaura darbu tēmas: ir papildināts noslēguma darbu tēmu saraksts un atbilstoši jaunākajām biznesa psiholoģijas tendencēm, studējošie izstrādā vairāk darbus par korporatīvo sociālo atbildību, darba nespēju, personāla veselību u.c. aktualitātēm.

6. Studējošo aptauju rezultātu analīze

Studiju procesa gaitā regulāri tiek veiktas dažādas studējošo aptaujas gan par studiju saturu, gan mācībspēkiem. Aptauja tiek veikta katra studiju kursa noslēgumā un tās respondenti ir visi programmā studējošie. Studiju kursu novērtēšanai izvirzīti 11 kritēriji, kas vērtējami 5 ballu Likerta tipa skalā, kur 1 ir pilnīgi nepiekrītu, bet 5 - pilnīgi piekrītu. Noslēgumā tiek uzdots arī atvērtais jautājums par to, ko studējošie ieteiktu studiju kursa uzlabošanai. Kopumā vērtējumus var atzīt par pozitīviem gan studiju satura, gan mācībspēka vērtējuma ziņā (skat.6. att.).

Studiju kursu vidējais novērtējums ir augsts: 4,68 balles, kas ir par 0,17 ballēm augstāks rādītājs nekā pagājušajā gadā, to iespējams skaidrot ar pārrunām ar tiem docētājiem, kuriem būtu jāpilnveido studiju kursa saturs, kā arī ar to, ka notika precizējumi attiecībā uz studiju kursu atrašanos studiju gados.

6. attēls. Studiju kursu novērtējumu salīdzinājums par 2016./2017. un 2017./2018. studiju gadu.

Studējošo aptaujas rezultāti liecina, ka studiju kursu novērtējumam ir tendence augt 9 no 11 kritērijiem, visaugstāk tiek novērtēts, ka docētājs lieto e.riseba platformu

komunicēšanai un informācijas izvietošanai, iespēju saņemt konsultāciju ārpus nodarbībām, iespēju nodarbību laikā uzdot jautājumus un saņemt atbildes. No iepriekšējā gada, studējošie ir atzinīgi novērtējuši iespēju to, ka studijuursos ir papildināts literatūras klāsts, docētājs vairāk lieto e.riseba platformu, docētāju ierosināšanu domāt analītiski, iespēju saņemt konsultāciju un skaidrojumu par pārbaudījumiem.

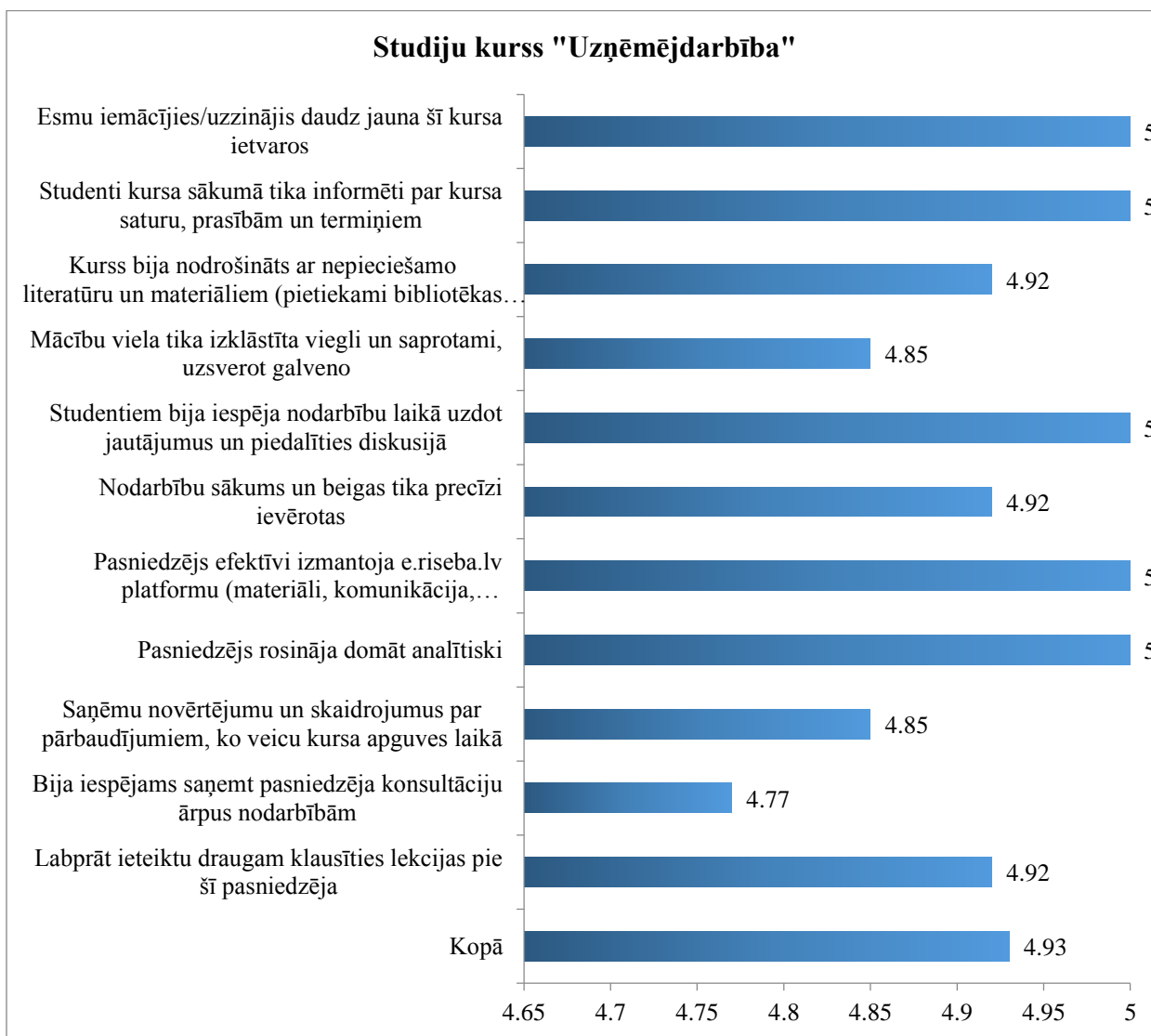
Studējošo aptauju rezultātus pārbauda studiju programmas direktors un tie tiek ņemti vērā, veicot ikgadējo akadēmiskā personāla izvērtējumu, kā arī plānojot docētāju sastāvu nākamajam studiju gadam. Līdz ar to studējošo viedoklis ir viens no studiju kvalitāti veidojošiem faktoriem un kvalitātes indikatoriem.

Daži komentāri no studējošo novērtējuma anketām:

- *“Apmeklējot šo kursu likās, ka, ko tur var iemācīt? Visa ikdienas ar datoriem saistīta, taču, iemācīja ĻOTI daudz jauna, kas noderēs gan studiju laikam, gan ikdienas darbiem un vajadzībām. Manuprāt iemācīja daudz vairāk kā bija programmas ietvaros, ļoti patika šīs lekcijas un pasniedzēja!”* – Par studiju kursu “Informācijpratība”
- *“Šī pasniedzēja māca un lekcijās stāsta tiešām to, ko vēlāk dzīvē varēs izmantot. Viņa ir harizmātiska, vieda un prot pasniegt mācību vielu, tā lai būtu interesanti no lekcijas pirmās minūtes līdz pat pēdējai. Viņa dalās ar dzīves pieredzi un gadījumiem, kuri ir saistīti ar apgūstamo materiālu. Priecājos, ka viņa ir pasniegusi un pasniegs man vēl citus priekšmetus.”* - Par studiju kursu “Organizāciju psiholoģija”
- *“Ļoti patika šis kurss. Ieteiktu ikvienam apmeklēt šo kursu, ļoti aizraujoši, vērtīgi, noderīgi un interesanti.”* – par studiju kursu “Personības izaugsme un komandas veidošana”
- *“Ļoti patika šis kurss. Ieteiktu ikvienam apmeklēt šo kursu, ļoti aizraujoši, vērtīgi, noderīgi un interesanti.”*- par studiju kursu “Biznesa psiholoģija”
- *“Lieliska pasniedzēja, ļoti pacietīga un pasniedz nepārāk aizraujošu vielu tā ka tā ir izprotama un aizraujoša. Paldies liels!”*- par studiju kursu “Finanšu vadīšana”
- *“Ļoti jauka, saprotoša un pretimnākoša pasniedzēja. Izprot to, ka valodas līmeņi ir dažādi un pielāgo darbu katra spējām. Ļoti ceru arī nākamā studiju gadā*

strādāt ar šo pasniedzēju.” – par studiju kursu “Biznesa komunikācija angļu valodā”

- *“Lekcijas tika vadītās lieliski, pamatojoties uz jaunākajiem pētījumiem. Tiešām liels prieks klausīties nozares speciālistā ,kas seko līdzi jaunumiem un ievieš tos praksē!” - par studiju kursu “Patopsiholoģija organizācijā”*

7. attēls. Studiju kursa “Uzņēmējdarbība” novērtējums (docētāja Dr.sc.adminst.Iveta Cīrule)

7. attēlā attēlots studiju kursa “Uzņēmējdarbība novērtējuma piemērs, kas ir viens no svarīgākajiem studiju kursiem programmā “Biznesa psiholoģija”, parādot docētājas profesionālo kompetenci studiju kursa vadīšanā.

7. Absolventu un darba devēju aptauju rezultātu analīze

Turpmāk tiks apskatīti iemesli, kādēļ absolventi izvēlējās studiju programmu “Biznesa psiholoģija”, viņu novērtējums par studiju programmu un nodarbinātība.

4. tabula

Absolventu motivācija studēt studiju programmu “Biznesa psiholoģija”

	Kopējais absolventu skaits	2017./2018. absolventu atbildes
Mani interesēja izvēlētais studiju virziens (vai saturs)	92,68%	20,24%
Piemērots studiju grafiks (studijas vakarā, brīvdienās, tālmācībā)	53,66%	6,44%
Profesionāli un zinoši mācībspēki (nozares speciālisti)	31,71%	6,44%
Augstskolas prestižs	14,63%	5,52%
Studiju maksa atbilstoša studiju kvalitātei	12,2%	2,76%
Labas izredzes darba tirgū	9,76%	8,28%
Iespēja studēt vēlamajā valodā	9,76%	6,44%
Augsta studiju kvalitāte	9,76%	2,76%
Absolventu pozitīvās atsauksmes	7,32%	6,44%
Karjeras izaugsmes iespējas	4,88%	11,96%
Cits (3 gadīga programma; lai iegūtu diplomu)	4,88%	6,44%
Mācībspēki no ārvalstīm	0%	0,92%

4.tabulā attēloti iemesli, kādēļ absolventi izraudzījās studiju programmu “Biznesa psiholoģija”, kā vienu no galvenajiem iemesliem var minēt studiju programmas saturu un virzienu, kā arī studiju grafika piemērotību, jo daudzi no studējošajiem strādā, tādēļ ir aktuāli, ka studēt ir iespējams ne tikai dienas nodaļā, bet arī vakara un tālmācības studiju formās. Atšķirībā no kopējā vērtējuma, 2017./2018. gada absolventi norāda, ka iemesls, kādēļ izvēlējās studēt ir arī karjeras izaugsmes iespējas, kas saistītas ar mūsdienu tendencēm darba tirgū un darba devēju sniegto informāciju par mūsdienu tirgum nepieciešamajām prasmēm (skat. 4. attēlu)

5. tabula

Absolventu novērtējums par studiju programmu “Biznesa psiholoģija”

Kritērijs	Kopējais absolventu skaits	2017./2018. absolventu atbildes
Studiju programmas kvalitāte	2.83	3.28
Studiju programmas vadība (programmas direktora darbs)	2.98	3.44
Studiju programmas cenas un kvalitātes attiecība	2.66	2.88
Studiju daļas atbalsts (studiju programmu administratoru darbs, informācijas centrs)	3.12	3.34
Mācībspēku profesionalitāte un zināšanas, to pielietojums studiju procesā	3	3.31
Kuratora darbs	2.93	3.22
Bibliotēkas resursu pietiekamība	2.66	2.99
Tehniskais nodrošinājums (auditoriju aprīkojums, tehnikas, datorprogrammu pieejamība)	2.76	3.02
Attieksme pret studējošo un studiju vide augstskolā	3.17	3.48
Studiju laikā iegūto zināšanu atbilstība mūsdienu darba tirgus prasībām	2.85	3.41
Studiju laikā iegūto prasmju un kompetenču atbilstība mūsdienu darba tirgus prasībām	2.76	3.41
Iegūtās izglītības nozīmīgums darba vietas atrašanās (vai savas uzņēmējdarbības uzsākšanā)	2.41	3.13
Iegūtās kvalifikācijas un/vai grāda atbilstība veicamajiem darba pienākumiem	2.54	3.13
Apgūtās studiju programmas (profesijas/grāda) satura atbilstība jaunākajām attīstības tendencēm	2.73	3.35
Studiju turpināšanas iespēja nākamajā studiju līmenī	2.98	3.31
Izlaiduma organizācija	3.02	3.03
Es rekomendētu draugiem, radniekiem, paziņām šo studiju programmu	2.98	3.44
Kopā:	2.84	3.24

5. tabulā ir salīdzināts iepriekšējo gadu absolventu vērtējums par studiju kvalitāti pret 2017./2018. Gadā absolvējušajiem. Studējošie izvēlējās atbildes skalā no 1 līdz 4. No attēlojamiem rezultātiem var secināt, ka vispārējā studiju programmas kvalitāte ir būtiski pilnveidojusies no 2,84 uz 3,24. Visatzinīgāk absolventi ir novērtējuši attieksme pret sevi kā studējošo un kopējo vidi augstskolā (3,48), kā arī studiju programmas direktora darbu (3,44) un studiju gaitā iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču atbilstību darba tirgus prasībām (3,41). Absolventi arī ieteiktu saviem draugiem un radiem studēt šajā programmā.

8. Studiju programmas atbilstības valsts standartiem augstākajā izglītības valsts standartiem augstākajā izglītībā un profesiju standartam (ja piemērojams)

novērtējums

Studiju programma “Biznesa psiholoģija” ir akadēmiska studiju programma, tādēļ netiek piemērota kartēšana atbilstoši profesiju standartam. Studiju programmas saturs atbilst MK noteikumiem Nr.240 “Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu” un Augstskolu likumam kas izklāstīts 6. un 7. tabulā.

6.tabula

Studiju programmas atbilstība MK noteikumiem Nr.240 “Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu” II daļas kritērijiem.

MK noteikumos minētās prasības		Studiju programmas “Biznesa psiholoģija” rādītāji
Studiju programmas apjoms	120 līdz 160 KP	120 KP
KP apjoms obligātā daļā (A daļas kursi)	Ne mazāk kā 50 KP	65 KP
KP apjoms obligātās izvēles daļā (B daļas kursi)	Ne mazāk kā 20 KP	39 KP
KP apjoms izvēles daļā (C daļa)	Nav noteikts	6 KP
KP apjoms bakalaura darbam	Ne mazāk kā 10 KP	10 KP
Pilna laika studijas	Ne mazāk kā 40% veido kontaktstundas	1 KP ir paredzētas 40 akadēmiskās stundas no kurām 16 ir kontaktstundas, kas veido tieši 40%
Obligātajā daļā un ierobežotās izvēles daļā ietver attiecīgās zinātņu nozares vai apakšnozares pamatnostādnes, principus, struktūru un metodoloģiju	Ne mazāk kā 25 KP	Kopā 32 KP: Vispārīgā psiholoģija (4 KP) Vadībzinības (3KP) Ievads biznesa psiholoģijas pētniecībā (2KP) Biznesa ētika (1KP) Prezentācijas prasmes (2KP) Informācijpratība (2KP) Mikroekonomika (3KP) Makroekonomika (3KP) Mārketinga (3KP) Personālvadība (2KP) Komerctiesības (2KP) Uzņēmējdarbība (2KP) Darba tiesības un darba aizsardzība (2KP) Projektu vadīšanas pamati (2KP)
Zinātņu nozares vai apakšnozares attīstības vēsturi un aktuālās problēmas (ne mazāk kā 10 kredītpunktu)	Ne mazāk kā 10 kredītpunktu	Kopā 22 KP: Vispārīgā psiholoģija (4 KP) Organizāciju psiholoģija (2KP) Sociālā psiholoģija (2KP) Vadībzinības (3KP) Ievads biznesa psiholoģijas pētniecībā (2KP) Stratēģiskā vadībzinība (3 KP) Politiskā psiholoģija (2 KP)

		Projektu vadīšanas pamati (2KP) Grāmatvedība (2KP)
Zinātņu nozares vai apakšnozares raksturojumu un problēmas starpnozarū aspektā (ne mazāk kā 15 kredītpunktu)	Ne mazāk kā 15 kredītpunktu	Kopā 42 KP: Inovāciju menedžments (2KP) Ekonomikas psiholoģija (2KP) Patopsiholoģija organizācijā I (2KP) Patopsiholoģija organizācijā II (2KP) Kreativitāte uzņēmējdarbībā (2KP) Patērētāju uzvedība (2 KP) Konfliktu vadīšana un meditācija organizācijā (2KP) Koučings biznesā (2KP) Personības izpētes metodes organizācijā (2KP) Karjeras attīstības teorijas (2KP) Starpkultūru komunikācija un psiholoģija (2KP) Starptautiskais bizness (2KP) Starptautiskais mārketingis (2KP) Zinātniski pētnieciskās metodes I un II (4KP) Stratēģiskā vadībinība (3 KP) Biznesa psiholoģija (2KP) Finanšu vadīšana (3KP) Vadības grāmatvedība (4KP)
Atbilstība Vides aizsardzības likuma un Civilās Aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likuma noteiktajām prasībām	KP apjoms nav noteikts	Civilā aizsardzība (1 KP), Sociālā un lietišķā ekoloģija (1 KP)
Piešķiramais grāds	Sociālo zinātņu bakalaurs atbilstoši Latvijas izglītības klasifikācijā noteiktajām izglītības tematiskajām grupām.	Sociālo zinātņu bakalaurs grāds uzņēmējdarbības vadībā
Studiju turpināšanas iespējas	Turpināt izglītību maģistra un profesionālā maģistra studiju programmā, otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmā, izpildot uzņemšanas prasības attiecīgajā maģistra studiju programmā.	Turpināt izglītību maģistra un profesionālā maģistra studiju programmā, otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmā, izpildot uzņemšanas prasības attiecīgajā maģistra studiju programmā.

7.tabula

Studiju programmas atbilstība Augstskolu likumam

Augstskolu likumā minētās prasības		Studiju programmas "Biznesa psiholoģija rādītāji
VI nodaļa "Studijas augstskolā" 55. panta 1. daļas 3. sadaļa	Akadēmisko studiju programmu obligātās daļas un ierobežotās izvēles daļas īstenošanā piedalās ne mazāk kā pieci profesori un asociētie profesori kopā, kuri ir	Prof. Tatjana Vasiļjeva Prof. Aleksandrs Fedotovs Prof. Georgis Burakovs Asoc.prof. Andrejs Limanskis Asoc.prof. Raina Vīra

	ievēlēti akadēmiskajos amatos attiecīgajā augstskolā.	Asoc.prof. Ieva Brencē Asoc.prof. Valters Kaže Asoc.prof. Maija Zakriževska-Belogrudova
VI nodaļa “Studijas augstskolā” 55. panta 2. daļa	Akadēmiskās studiju programmas (bakalaura, maģistra un doktora studiju programmas) paredzamas ne mazāk kā 250 pilna laika studējošajiem. Akadēmiskās studiju programmas (bakalaura, maģistra un doktora studiju programmas), kuras paredzētas mazāk nekā 250 pilna laika studējošajiem, var tikt īstenotas un šo programmu obligātās un ierobežotās izvēles daļas īstenošanā var piedalīties mazāk nekā pieci augstskolas profesori un asociētie profesori, ja saņemts attiecīgs Augstākās izglītības padomes atzinums.	Studiju programmā studē 674 studējošie, no tiem 111 ir pilna laika klātienē studējošie. Studiju programmā ir iesaistīti 8 profesori un asociētie profesori, no tiem visi ir ievēlēti augstskolā RISEBA.

Aplūkojot studiju programmas “Biznesa psiholoģija” atbilstību MK noteikumiem, var secināt, ka studiju programma pilnībā atbilst izvirzītajiem noteikumiem. Studiju programmā ir paredzēti **divi kursa darbi**. 2017./2018. studiju gadā uzņemtajiem studentiem programmā ir paredzēti sekojošie studiju darbi: Kursa darbs biznesa psiholoģijā I (1. studiju gads) un Kursa darbs biznesa psiholoģijā II (2. studiju gads). Studiju darbu izstrādāšanu un noformēšanu reglamentē „Studiju darbu izstrādāšanas nolikums” un „Kursa darbu izstrādāšanas nolikums Biznesa psiholoģijas programmas studējošajiem”. Darbu saturu un kvalitāti, kā arī studējošo prezentācijas prasmi, vērtē ar RISEBA rīkojumu nozīmēta komisija 10 ballu sistēmā.

Studiju beigās ir jāizstrādā un jāaizstāv **bakalaura darbs**. Lai sekmīgi izpildītu visu kursu apjomu un iegūtu zinātnisko grādu, studentiem bakalaura darbā ir jādemonstrē studiju procesā iegūtās akadēmiskās zināšanas.

Trešā studiju gada 1. semestra vidū studentiem ir jāizvēlas sava bakalaura darba tēma. Bakalaura darba izstrādāšanu un noformēšanu reglamentē „Studiju darbu izstrādāšanas nolikums”.

Studējošie gala pārbaudījumu (bakalaura darba aizstāvēšanu) drīkst kārtot, ja:

- pozitīvi ir novērtēta programmā paredzētā studiju kursu apguve;

- pozitīvi novērtēti studiju darbi;
- izpildītas visas studiju līgumā noteiktās finansiālās saistības.

Ja studiju programma ir sekmīgi apgūta un gala pārbaudījumos saņemts pozitīvs vērtējums (zemākais sekmīgais vērtējums 4 balles), studentiem tiek piešķirts sociālo zinātņu bakalaura grāds uzņēmējdarbības vadībā.

K11. Studiju programmas resursi un nodrošinājums

Studiju programmas „Biznesa psiholoģija” studiju procesa nodrošināšanai galvenais finansējuma avots ir studiju maksa. Studiju maksas apmēru un samaksas kārtību katram studiju gadam nosaka un apstiprina RISEBA Senāts (skat. studiju maksas apmēru 8.tabulā).

8.tabula

Studiju programmas “Biznesa psiholoģija” cena EUR

Studiju forma	Studiju maksas apmērs par 1 akadēmisko studiju gadu Latvijas rezidentiem EUR	Studiju maksas apmērs par 1 akadēmisko studiju gadu nerezidentiem EUR
Pilna laika klātiene (dienas studiju) nodaļa	2000	2300
Nepilna laika klātiene (vakara studiju) nodaļa	1700	--
Nepilna laika neklātiene (tālmācības studiju nodaļa)	1500	1700

RISEBA noteiktas šādas studiju maksas apmaksas iespējas:

- par visu programmu kopumā;
- par visu studiju gadu;
- par vienu semestri;
- par mēnesi, saskaņā ar līgumā paredzēto maksājumu grafiku, precīzi ievērojot maksāšanas termiņus un maksājamās summas.

Studiju maksa var tikt segta no šāda finansējuma:

- studējošā personīgie līdzekļi;
- studējošā vecāku un citu radnieku personīgie līdzekļi;
- studējošā darba devēja finansējums;
- studiju kredīts ar valsts vārdā sniegtu galvojumu;
- komerc kredīts;
- sponsoru finansējums.

Katru studiju gadu ar rektora rīkojumu pamatstudijās tiek noteikts RISEBA finansēto budžeta vietu skaits; konkursu uz budžeta vietām reglamentē nolikums par konkursu uz studiju maksas atlaidēm. Pieteikšanās budžeta vietām notiek izmantojot elektronisko e-pakalpojumu www.latvija.lv.

1. Studiju programmas “Biznesa psiholoģija” īstenošanā iesaistīto mācībspēku kvalifikācijas atbilstības studiju programmai novērtējums

Pašnovērtējuma iesniegšanas laikā kopumā 2018./2019. mācību gada sākumā studiju programmā “Biznesa psiholoģija” ir 674 studējošie un iesaistīti 58 docētāji, kas norāda uz pietiekamu docētāju skaitu attiecībā pret studējošo skaitu. Visu iesaistīto mācībspēku apkopojums ir redzams 9. tabulā.

9.tabula

RISEBA ievēlēto un pieaicināto docētāju sadalījums studiju programmā „Biznesa psiholoģija”

Docētāji, kuri iesaistīti studiju programmas „Biznesa psiholoģija” realizēšanā	Akadēmiskā personāla pamata ievēlēšanas darba vieta		
	RISEBA	Nav RISEBA docētāji	Kopā
Docētāji ar doktora grādu	17	3	20 (34,4%)
Docētāji ar maģistra grādu	14	21	35 (61,25%)
Ar bakalaura grādu	--	3	3 (5,16%)
Profesori un asociētie profesori	9	2	19% (11)
Akadēmiskais personāls, kopā	31	27	58

6. tabulā attēlotais sadalījums norāda, ka no kopējā akadēmiskā mācībspēku skaita, 53,32% ir RISEBA docētāji un pārējie ir pieaicināti. Studiju programmā ir iesaistīti arī mācībspēki, kuri ievēlēti citās augstākās izglītības iestādēs un tādi, kuri ir

ieguvuši bakalaura grādu, bet ir nozares profesionāļi un viņu praktiskā darbošanās nepieprasa maģistra grādu, lai gan divi no 3 minētajiem šobrīd studē maģistratūrā.

Visiem studiju kursu docētājiem ir attiecīgā formālā vai neformālā izglītība, publikācijas un arī apliecinājums par profesionālo pilnveidi. Tādejādi akadēmiskais personāls pārstāv gan uzņēmējdarbības, ekonomikas, vadībzinības, gan psiholoģijas darbību un daloties savā pieredzē ar studējošajiem, citiem docētājiem un programmas padomē, palīdz sasniegt studiju programmā izvirzītos mērķus un dalīties gan akadēmiskās zināšanas, gan pieredzē no profesionālās darbības.

K12. Studiju programmas absolventu nodarbinātības perspektīvas

1. Studiju programmas absolventu nodarbinātības vērtējums

Absolventu darba vietu sadalījums pa nozarēm ir samērā līdzīgs un nav iespējams izcelt kādu konkrētu nozari, kas ir likumsakarīgi, jo Biznesa psiholoģijas absolventi ir vienlīdz nepieciešami visās nozarēs. Pēc CSP datiem par 2017. gadu bezdarbnieku skaits starp programmas absolventiem ir vienāds ar 5,75% un kopējais nodarbinātības līmenis sasniedz 64,37%.

10. tabulā var aplūkot absolventu aptaujas rezultātus, kur viņi norāda, ka 7,32% ir darba devēji un 73,17% ir darbinieki.

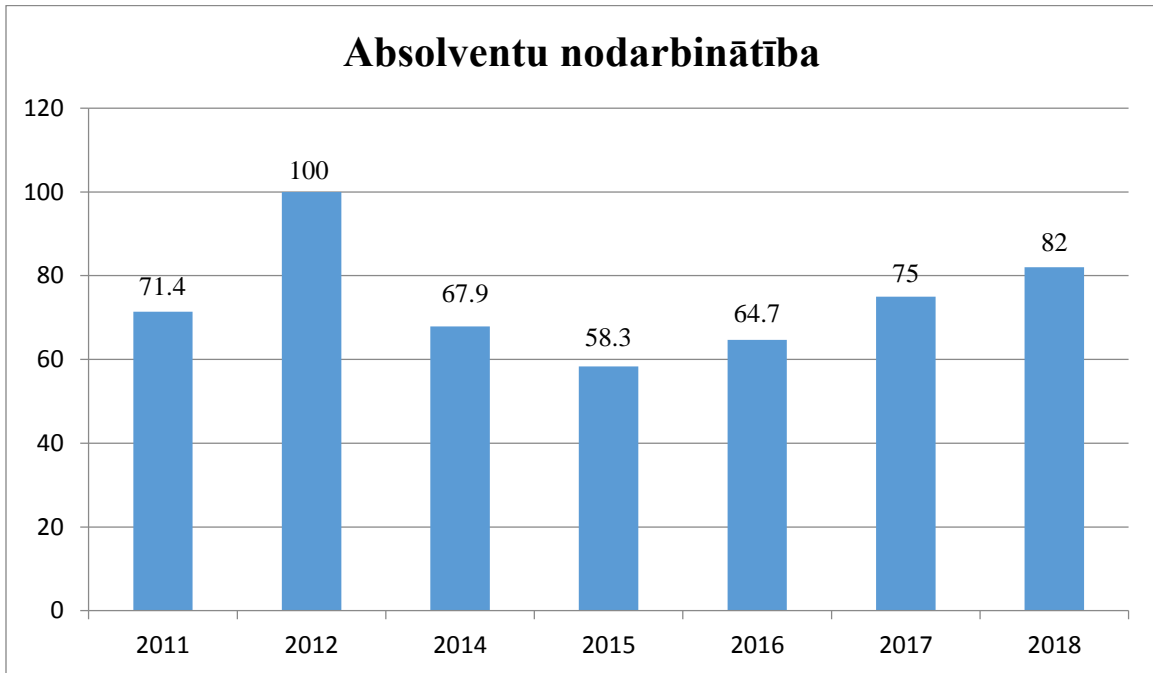
10.tabula

RISEBA absolventu aptaujas rezultāti par nodarbinātību

Nodarbošanās	%
Algots darbinieks	73.17
Darba devējs	7.32
Pašnodarbināts	7.32
Mājsaimnieks/-ce	2.44
Bezdarbnieks/-ce	9.75

Savukārt, no absolventiem, kuri norāda, ka ir algoti darbinieki, darba devēji un pašnodarbinātie (kopumā 87,81%), 11,43% ieņem augstākā līmeņa vadītāja amatu, 45,71% norāda, ka ir vidējā līmeņa vadītāji un 42,86% ir pamatdarba veicēji.

2. Studiju programmas absolventu nodarbinātības perspektīvas

8. attēls. studiju programmas "Biznesa psiholoģija" absolventu nodarbinātība

8. attēlā atainota absolventu nodarbinātība, no kā var secināt, ka tai ir tendence augt pēdējo 4 gadu laikā. Daļa absolventu, kas nav nodarbināti turpina studijas RISEBA vai citā augstākās izglītības iestādē un nevar apvienot darbu un mācības. Studējošo nodarbinātības perspektīvas, lai uzsāktu uzņēmējdarbību, būtiski palielina RISEBA Radošais biznesa inkubators, kas sniedz iespēju, mentoru pārraudzībā, attīstīt studējošo biznesa idejas iegūstot praktiskas zināšanas un iemaņas ne tikai konkrētās biznesa idejas attīstīšanai, bet arī kopumā paaugstinot studējošo uzņēmējspēju.

11.tabula

RISEBA absolventu aptaujas rezultāti par nodarbinātības nozarēm

Nozare	%
Citi pakalpojumi	23.53%
Valsts pārvalde un aizsardzība; obligātā sociālā apdrošināšana	11.77%
Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība	8.83%
Informācijas un komunikācijas pakalpojumi	5.89%
Finanšu un apdrošināšanas darbības	5.88%
Operācijas ar nekustamo īpašumu	5.88%
Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība	5.88%

Izglītība	5.88%
Veselība un sociālā aprūpe	5.88%
Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana	2.94%
Ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija	2.94%
Būvniecība	2.94%
Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība	2.94%
Transports un uzglabāšana	2.94%
Profesionālie, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi	2.94%
Māksla, izklaide un atpūta	2.94%
Ieguves rūpniecība un karjeru izstrāde	0%
Apstrādes rūpniecība	0%
Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi	0%

11.tabulā norādītas nozares, kurās darbojas absolventi, no kurām 23,53% norāda, ka tās ir nozares, kuras sarakstā nav piedāvātas, taču no piedāvātajām 11,77% darbojas valsts pārvaldē un aizsardzībā, obligātajā sociālajā apdrošināšanā, savukārt, 8,83% pārstāv vairumtirdzniecību, mazumtirdzniecību.

**Studiju programmas “Biznesa psiholoģija” kartējums atbilstoši LKI un EKI
līmeņiem**

Npk.	Studiju programmas rezultāts	LKI līmenis	EKI Līmenis
BBP-Z1	Pārzina psiholoģijas principus atbilstoši darba tirgus tendencēm: organizāciju, vadības un biznesa psiholoģijas mūsdienu attīstības tendences.	Spēj parādīt attiecīgajai zinātnes nozarei vai profesijai raksturīgās pamata un specializētas zināšanas un šo zināšanu kritisku izpratni, turklāt daļa zināšanu atbilst attiecīgās zinātnes nozares vai profesijas augstāko sasniegumu līmenim.	Dziļas zināšanas darba vai mācību jomā, ietverot teoriju un principu kritisku izpratni.
BBP-Z2	Izprot vadības, uzņēmējdarbības un ekonomikas savstarpējās likumsakarības, tiesisko pamatojumu, uzņēmumu veidošanu, finanšu uzskaiti un analīzi un cilvēkresursu vadību.	Spēj parādīt attiecīgās zinātnes nozares vai profesionālās jomas svarīgāko jēdzienu un likumsakarību izpratni	
BBP-P1	Spēj risināt problēmas, saistītas ar personālu, izmantojot uzņēmējdarbības, vadības, ekonomikas un psiholoģijas teorētiskās un praktiskās zināšanas un prasmes uzņēmuma un tā struktūrvienību efektīvā vadīšanā, sadarbojoties ar dažādu līmeņu darbiniekiem un vadītājiem.	Spēj, izmantojot apgūtos teorētiskos pamatus un prasmes, veikt profesionālu, māksliniecisku, inovatīvu vai pētniecisku darbību, formulēt un analītiski aprakstīt informāciju, problēmas un risinājumus savā zinātnes nozarē vai profesijā, tos izskaidrot un argumentēti diskutēt par tiem gan ar speciālistiem, gan ar nespeciālistiem.	Augsta līmeņa prasmes, kas liecina par meistarību un inovāciju un kas vajadzīgas, lai risinātu sarežģītas un neprognozējamās problēmas specializētā darba vai mācību jomā.
BBP-P2	Spēj parādīt zinātnisku pieeju aktuālo psiholoģijā, uzņēmējdarbībā, vadībā un ekonomikā praktisku jautājumu risināšanā, patstāvīgi apgūstot jaunas zināšanas un nodrošinot organizācijas efektīvu darbību mainīgos sociālekonomiskos apstākļos.	Spēj patstāvīgi strukturēt savu mācīšanos, virzīt savu un padoto tālāku mācīšanos un profesionālo pilnveidi, parādīt zinātnisku pieeju problēmu risināšanā, uzņemties atbildību un iniciatīvu, veicot darbu individuāli, komandā vai vadot citu cilvēku darbu, pieņemot lēmumus un rast radošus risinājumus mainīgos vai neskaidros apstākļos	
BBP-P3	Spēj uzņemties atbildību un organizēt komandas darbu multikulturālā vidē, organizējot darbu ar personālu atbilstoši noteiktiem mērķiem īpašnieku, darbinieku un sabiedrības interesēs.		
BBP-K1	Spēj lietot informācijas tehnoloģijas zinātniskās darbības veikšanai un kritiskai informācijas izvērtēšanai, patstāvīgi pieņemot lēmumus un risinot aktuālos ekonomikas, uzņēmējdarbības, vadības un psiholoģijas jautājumus, uzņemoties atbildību par lēmumu pieņemšanu, tādejādi sniedzot ilgtermiņa ieguldījumu sociālajās zinātnēs.	Spēj patstāvīgi iegūt, atlasīt un analizēt informāciju un to izmantot, pieņemt lēmumus un risināt problēmas attiecīgajā zinātnes nozarē vai profesijā, parādīt, ka izprot profesionālo ētiku, izvērtēt savas profesionālās darbības ietekmi uz vidi un sabiedrību un piedalīties attiecīgās profesionālās jomas attīstībā	Vadīt sarežģītas tehniskas vai profesionālas darbības vai projektus, uzņemoties atbildību par lēmumu pieņemšanu neprognozējamās darba vai mācību apstākļos.
BBP-K2	Spēj plānot izaugsmi un vadīt uz attīstību vērstus procesus gan individuāli, gan grupā, sadarbojoties ar nozares speciālistiem organizācijas attīstībai un konkurētspējai.		Uzņemties atbildību par indivīdu vai grupu profesionālās attīstības vadību.

Studiju programmas “Biznesa psiholoģija” studiju kursu kartējums PIELIKUMS NR. 2

		Studiju programmas rezultāti							
		Zināšanas		Prasmes			Kompetences		
KP	Studiju kursa nosaukums	Blok	Pārzina psiholoģijas principus atbilstoši darba tirgus tendencēm: organizāciju, vadības un biznesa psiholoģijas mūsdienu attīstības tendences.	Izprot vadības, uzņēmējdarbības un ekonomikas savstarpējās likumsakarības, tiesisko pamatojumu, uzņēmumu veidošanu, finanšu uzskaiti un analīzi un cilvēkresursu vadību.	Spēj risināt problēmas saistītās ar personālu, izmantojot uzņēmējdarbības, vadības, ekonomikas un psiholoģijas teorētiskās un praktiskās zināšanas un prasmes uzņēmuma un tā struktūrvienību efektīvā vadīšanā, sadarbojoties ar dažādu līmeņu darbiniekiem un vadītājiem.	Spēj parādīt zinātnisku pieeju aktuālo psiholoģijā, uzņēmējdarbībā, vadībā un ekonomikā praktisku jautājumu risināšanā, patstāvīgi apgūstot jaunas zināšanas un nodrošinot organizācijas efektīvu darbību mainīgos sociālekonomiskos apstākļos.	Spēj uzņemties atbildību un organizēt komandas darbu multikulturālā vidē, organizējot darbu ar personālu atbilstoši noteiktiem mērķiem īpašnieku, darbinieku un sabiedrības interesēs.	Spēj lietot informācijas tehnoloģijas zinātniskās darbības veikšanai un kritiskai informācijas izvērtēšanai, patstāvīgi pieņemot lēmumus un risinot aktuālos ekonomikas, uzņēmējdarbības, vadības un psiholoģijas jautājumus, uzņemties atbildību par lēmumu pieņemšanu, tādejādi sniedzot ilgtermiņa ieguldījumu sociālajās zinātnēs.	Spēj plānot izaugsmi un vadīt uz attīstību vērstus procesus gan individuāli, gan grupā, sadarbojoties ar nozares speciālistiem organizācijas attīstībai un konkurētspējai.
3	Mārketing	A		x	x			x	
3	Vadībzinības	A		x	x		x	x	
2	Informācijpratība	A		x		x		x	
4	Vispārīgā psiholoģija	A	x			x	x	x	
1	Sociālā un lietišķā ekoloģija	A			x			x	
3	Biznesa komunikācijas angļu valodā 1	A		x		x	x	x	
3	Biznesa komunikācijas angļu valodā 2	A		x		x	x	x	
2	Sociālā psiholoģija	A	x				x		x
1	Civilā Aizsardzība	A		x			x		
1	Biznesa ētika	A			x		x		

2	Ievads biznesa psiholoģijas pētniecībā	A	x	x		x		x	
2	Personālvadība	A		x	x			x	
2	Kursa darbs biznesa psiholoģijā 1	A				x		x	
2	Karjeras attīstības teorijas	A	x		x				x
2	Uzņēmējdarbība	A		x	x			x	
4	Uzņēmējdarbības tiesiskais regulējums	A		x	x	x			
2	Vadības psiholoģija	A	x			x	x		x
3	Biznesa komunikācijas angļu valodā 3	A		x		x	x		x
2	Biznesa komunikācijas angļu valodā 4	A					x		x
3	Mikroekonomika	A		x	x			x	
2	Makroekonomika	A		x	x			x	
2	Grāmatvedība	A		x	x			x	
4	Vadības grāmatvedība	A		x	x	x		x	
2	Zinātniski pētnieciskās metodes 1	A		x		x		x	
2	Kursa darbs biznesa psiholoģijā 2	A			x	x		x	
3	Finanšu vadīšana	A		x	x			x	
3	Stratēģiskā vadībzinība	A		x	x			x	
2	Starptautiskas mārketing	A		x	x		x		
3	Biznesa psiholoģija	A	x	x		x	x	x	x
2	Zinātniski pētnieciskās un datu apstrādes metodes 2	A	x			x		x	x

10	Bakalaura darbs	A		x	x	x	x	x	x
2	Personības izaugsme un komandas veidošana	B	x				x		x
1	Prezentēšanas prasmes	B					x		x
2	Starpkultūru komunikācija un psiholoģija	B	x		x		x		
2	Organizāciju psiholoģija	B	x			x		x	
2	Koučings Biznesā	B	x		x		x		x
2	Patopsiholoģija organizācijā 1	B	x		x				
2	Konfliktu vadīšana un mediācija organizācijā	B	x	x	x				x
2	Patērētāju uzvedība	B	x		x	x			
2	Kreativitāte uzņēmējdarbībā	B			x				x
2	Patopsiholoģija organizācijā 2	B	x			x		x	
2	Ekonomikas psiholoģija	B	x		x	x			
2	Personības izpētes metodes organizācijā	B	x			x		x	x
2	Politiskā psiholoģija	B	x	x	x	x			
2	Inovāciju menedžments	B		x			x	x	x
2	Starptautiskais bizness	B		x			x	x	
2	Grupas vadīšanas psiholoģiskie aspekti	B	x		x		x		x
2	Projektu vadīšanas pamati	B		x	x		x		
2	Pieaugušo mācību metodes	B		x	x		x		
2	Pārdošana un klientu	B			x				x

	apkalpošana								
2	Lietišķā etiķete un korespondence	B		x	x			x	
2	Stresa un izdegšanas menedžments	C	x			x			x
2	Pozitīvā psiholoģija	C	x			x			x
2	Sugestējošā komunikācija	C					x		x
2	Pārliecinošas komunikācijas pamati	C			x		x		x
2	Neverbālā komunikācija	C		x			x		x

